

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická

KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

Diplomová práce

Historie atletiky v Nýřanech od roku 1959 do současnosti

Vypracovala:

Eva Loritzová

Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

(2007 – 2012)

Vedoucí práce:

Mgr. Luboš Charvát

Katedra tělesné výchovy a sportu

Plzeň

4/2012

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni dne 13. dubna 2012

.....

vlastnoruční podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala všem, kteří mi pomáhali při vzniku této diplomové práce. Především vedoucímu práce Mgr. Luboši Charvátovi za odborné vedení, důležité rady a připomínky.

Zároveň musím poděkovat i všem, bez nichž by tato práce nemohla vzniknout, za jejich čas a ochotu. A to především Aloisi Havlovičovi, Vojtěchu Ciprovi, Silvestru Kotkovi, Bohumilu Rodkovi, Emílii Vodrážkové a Pavlíně Caisové.

Obsah

1	ÚVOD	6
2	CÍL A ÚKOLY PRÁCE	8
2.1	CÍL	8
2.2	ÚKOLY	8
3	TEORETICKÁ ČÁST	9
3.1	TERMÍN ATLETIKA	9
3.2	VÝVOJ ATLETIKY VE SVĚTĚ	9
3.3	VÝVOJ ATLETIKY V ČECHÁCH	10
4	METODIKA PRÁCE	15
5	PRAKTICKÁ ČÁST	16
5.1	Historie atletiky v Nýřanech	16
5.2	Období 1959 – 1964	18
5.3	Období 1965 – 1970	22
5.4	Období 1971 - 1975	24
5.5	Období 1976 – 1980	30
5.6	Období 1981 – 1985	35
5.7	Období 1986 – 1990	38
5.8	Období 1991 – 1995	42
5.9	Období 1996 – 2000	45
5.10	Období 2001 – 2005	47
5.11	Období 2006 – 2011	50
5.12	Historické souvislosti Běhu města Nýřany – BNS	56
5.13	Významná období Běhu nýřanské stávky 1890 – Běhu města Nýřany – BNS 1890... ..	57
6	DISKUSE	67
7	ZÁVĚR	69
7.1	Cizojazyčné resumé	70
7.2	Seznam použitých pramenů	71
7.3	Seznam použitých obrázků	74
7.4	Seznam příloh	74
	Příloha č. 1	75

1 ÚVOD

O sport a sportovní dění jsem se zajímala již jako dítě na základní škole. Jelikož jsem navštěvovala vesnickou Základní školu Blatnice, jediným tehdy fungujícím sportovním oddílem v Blatnici byl oddíl fotbalu. S ostatními sporty jsem se seznamovala v rámci povinné tělesné výchovy v základní škole, kterou jsem také několikrát reprezentovala ve školních okresních i krajských soutěžích. Nejvíce mne tehdy oslovily turnaje v házené a atletické závody pořádané v rámci Poháru rozhlasu a plnění Odznaku zdatnosti. Na tato soutěžní klání nás připravovali učitelé tělesné výchovy - zejména František Puchmertl a František Halada.

V roce 1995 jsem se přistěhovala do Nýřan, kde jsem se seznámila se svým manželem, který působil jako trenér žákovských družstev Atletclubu Nýřany. Tímto způsobem jsem se také já začala o dění v tomto klubu zajímat, stala se jeho členkou a postupně získala kvalifikaci atletického trenéra IV. třídy a atletického rozhodčí III. třídy.

Vzhledem ke skutečnosti, že historie tohoto sportovního oddílu je velmi bohatá a tento oddíl je stále nedílnou součástí významných sportovních akcí kraje a zároveň se aktivně podílí také na sportovní výchově mládeže, rozhodla jsem se zachytit a zmapovat historii a činnost tohoto oddílu a okolnosti, které v historicko - politickém kontextu ovlivňovaly jeho chod a činnost. Úspěchy i problémy, které bylo během existence atletického oddílu a později samostatného Atletclubu Nýřany třeba řešit jsou v podobě dat a výsledků zaznamenávány v atletických kronikách. Nejsou však ucelené, sumarizované a některá období nejsou zaznamenána vůbec. Proto jsem se vypravila také za pamětníky, se kterými jsem formou řízených rozhovorů probírala jednotlivá období od počátku atletiky v Nýřanech prakticky až do současnosti. Všichni mi byli velice nápomocni a vycházeli mi vstříc. Při záznamu některých rozhovorů jsem teprve pochopila, jak se může i v městech s kolem deseti tisíci obyvatel projevit zápal a vášně ke sportu i za složitých politických a společenských situací, jak může skupina nadšenců vytvořit dílo, které přetrvá desetiletí, které se po celou svoji existenci aktivně podílelo na výchově sportovní mládeže, a jedinou odměnou jim byl a je pocit úspěchu a smysluplné činnosti. Rovněž jsem si uvědomila, jak také sport může ovlivnit život celé obce.

Tato práce má přiblížit činnost oddílu s dlouhodobou tradicí, ukázat úspěchy i neúspěchy v určitých politických, společenských i ekonomických obdobích. Rovněž má poukázat na přínos sportovního oddílu při aktivní výchově dětí a mládeže prostřednictvím sportu. Měla by být inspirací a trochu i návodem pro podobné sportovní nadšence.

Jelikož se ve své práci zabývám historií a činností Atletclubu Nýřany, považuji za nutné se rovněž zmínit o historii atletiky a atletického hnutí u nás i ve světě. Toto téma jsem popsala v teoretické části.

2 CÍL A ÚKOLY PRÁCE

2.1 CÍL

Cílem práce je objektivně popsat vznik a historický vývoj atletického oddílu při TJ Tesla Nýřany a později samostatného Atletclubu Nýřany a současně zmapovat historii jednoho z nejmasovějších přespolních běhů v Západočeském kraji - Běhu města Nýřany 1890, jehož je Atletclub Nýřany pořadatelem.

2.2 ÚKOLY

- vyhledat prameny
- prostudovat kroniky atletického oddílu
- prostudovat kroniku Města Nýřany
- prostudovat zápisy z výročních schůzí Atletclubu Nýřany
- vyhledat v historii TJ Dioss Nýřany záznamy o atletickém oddílu
- navštívit a pořídit řízené rozhovory s osobnostmi, které v klubu působili nebo působí
- zpracovat informace

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 TERMÍN ATLETIKA

Termín atletika pochází z řeckého slova áthlon, které znamená cenu, o níž se závodí. Slovo atlet má svůj původ v řeckém výrazu athlete. Pochází z helénského období řecké civilizace a označovalo závodníka z povolání. Atletika se zpočátku dělila na lehkou (běhy, skoky, hody a vrhy) a těžkou (box, vzpírání a zápas). Lehká atletika se v 60. letech 20. století organizačně osamostatnila a od té doby se u nás používá zkrácený termín atletika. Atletika má mezi sporty výlučné postavení. Všeobecně je považována za základní sportovní odvětví. Přirozené pohyby, jakými jsou chůze, běh, skok nebo hod, tvoří její pohybový základ. Svými hodnotami více či méně ovlivňuje ostatní sportovní odvětví. Atletika patří do skupiny tzv. měřitelných sportů, v kterých se výkony hodnotí objektivními kritérii (časové a délkové hodnoty). Díky čemuž je můžeme porovnat nezávisle od času a místa.¹

3.2 VÝVOJ ATLETIKY VE SVĚTĚ

Kolébkou organizované atletiky se stalo antické Řecko, kde byla atletika hlavní náplní antických olympijských her. Starověký pentathlon (pětiboj) obsahoval kromě zápasu i běh, skoky, hod diskem a hod oštěpem. V době feudalismu se pěstovaly běhy, skoky a hody v rámci lidových her a slavností jako nenáročná zábava bez přesných pravidel.

Začátky atletiky jako novodobého sportovního odvětví jsou spjaty s Anglií. Již v 17. století se zde konaly závody v běhu, především na dlouhé vzdálenosti. V počátcích se závodů zúčastňovali profesionálové. Sázel se na vítězství jak mezi diváky, tak i mezi závodníky. Teprve v polovině 19. století se tvořily kroužky amatérů, a to nejprve na školách, později vznikaly sportovní kluby. První záznam o závodech je z univerzitních kolejí. V programu závodů se začínají objevovat i technické disciplíny, tj. skok do dálky a do výšky, vrh kamenem, hod kriketovým míčkem a kladivem. V tomto období vznikl statut závodníka amatéra. Jeho formulace umožňovala účast na oficiálních závodech pouze příslušníkům

---

¹ http://cs.wikipedia.org/wiki/Lehk%C3%A1_atletika

šlechty, univerzitním studentům a duševním pracovníkům. Roku 1880 tato konzervativní amatérská definice zanikla a závodění bylo zpřístupněno širší veřejnosti. Ve 2. polovině 19. století se začíná atletika šířit z Anglie na evropskou pevninu i do zámoří. Atletické federace jednotlivých zemí Evropy vznikly převážně koncem 19. století, zejména vlivem novodobých olympijských her.

Atletický program I. OH 1896 byl stanoven Mezinárodním olympijským výborem, obsahoval 12 disciplín a byl určen pouze pro muže. V roce 1912, v době pořádání V. OH, byla ustavena Mezinárodní amatérská atletická federace. Od této doby se považují světové atletické rekordy za právoplatné a atletická pravidla za oficiální. V období mezi dvěma válkami zaznamenala atletika další rozvoj, rozšířil se počet zájemců a se změnou techniky jednotlivých disciplín a přizpůsobením pravidel se zvýšila výkonnost, prudký vzestup výkonnosti ale nastal až po 2. světové válce.

Pokusy o uplatnění žen v atletice se datují již do doby před 1. světovou válkou, organizovaně se však ženská atletika uplatňuje až po válce. Roku 1921 byl založen Mezinárodní ženský sportovní svaz a roku 1922 byly uspořádány I. ženské světové hry v Paříži převážně s atletickým programem. Olympijských soutěží v atletice se ženy poprvé zúčastnily v roce 1928².

3.3 VÝVOJ ATLETIKY V ČECHÁCH

Dějiny české atletiky kopírují světový historický vývoj atletiky s odrazem společenských podmínek na našem území

a) atletický středověk

- 1297 - 1. písemný doklad o běhu na počest korunovace Václava II. (Zbraslavská kronika)
- 1449 - běh podél vinice (Pražské viniční knihy)
- 14. stol. - Jemnice (Třebíč)- „běh o Barchan-plátno“ - koná se dodnes
- 16. stol - písemné doklady o „vrhání TOUŠEM - diskem“ na lidových slavnostech
- Jan Amos Komenský (Brána jazyků) - popisuje hod koulí a běh o závod

---

² Kössl, J., Waic, M., Štumbaker, J.: Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury. Karolinum 2008

- 17. stol. - „lauffi - běhouni“ - před kočárem

b) atletický novověk – atletické hnutí

- Sokol
- Atletické kluby
- ČAAU
- Období vzniku ČSR – 1939
- Období po II. sv. válce
- Sokol a atletika 1848 - Malypetrův tělocvičný ústav - velký význam pro sportování (gymnastika, atletika) - Tyrš
- 1862 - vznik Sokola - atletika pěstována jako „tělocvik prostý“
- 1867 - 1. závod v atletice v tělocvičně Pražského Sokola - skok do dálky (Jan Kahovec-553 cm)
- 1867- 1. atletické závody Pražského Sokola
- do smrti Tyrše je atletika součástí a rozvíjí se, ale po jeho smrti se Sokol omezuje na nářadový tělocvik
- koncem 19. století po vzoru Anglie - vznikají samostatné sportovní kluby
- 1882 – 1. český atletický klub - Český Athletic Club Roudnice
- 1888 - 1. veřejné závody na Malé Straně (1 míle, 6 hodinovka - 61 530 m Rauss-Alberti)
- 1888 - 1. atletické závody o mistra Čech na 200 kroků
- 1890- AC Sparta Praha, 1892 - Humpolec, AC Chrudim a další, pozoruhodná je obliba v závodech na dlouhé tratě - 4,6-ti hodinovka
- 1893- Karlín -Brandýs- nejstarší chodecký závod v Evropě
- 1895 - Sportovní klub Slavia
- s rozvojem klubu souvisí i závodní činnost (meziklubová utkání, mezinárodní utkání)

Česká atletická amatérská unie - sjednotila sportovní kluby (zahrnoval i tenisty, cyklisty, bruslaře, lyžaře)

- 1896 - na OH vznik Mezinárodní atletické amatérské unie
- 1897 - vznik ČAAU (J. Guth - Jarkovski; J. Rössler - Ořovský)
- 1897- 1. mistrovství Čech na trati Běchovice -Praha

- 1900- první závodní řád
- 1907- první mistrovství Koruny české (14 titulů)

úspěchy

- 1891 - K. Malý - 187,5 cm s můstkem
- 1898 - Fr.Janda-Suk - otočka s diskem; 1900 (OH Paříž) - 2. místo (39,42m)
- 1919- vzniká 1. rekordní listina a ČAAU se mění na ČsAAU
- 1919- do Čech přijíždí čechoameričan J. A. Pípal - instruktor atletiky, spoluzakládá kluby, organizuje závody, pořádá přednášky- velký význam pro českou atletiku- vznik Středoškolského poháru
- 1920 - OH Antverpy ČSAAU vstupuje do IAAF
- 1927 - 1. halové závody v Liberci

úspěchy

- OH Antverpy (1920) - Vohralík 1500m - 4. místo
- OH L. A. (1932) - Douda koule - 3. místo

Ženská atletika

ženy do roku 1920 sdruženy ve Svazu házené a ženských sportů

- 1921- vznik mezinárodního ženského sportovního svazu FSFI
- 1922- světové sportovní hry v Paříži (M. Mejzlíková - světový rekord na 60m : 7,6 s)
- 1928- OH Amsterdam - 1. účast žen na OH

Atletika po roce 1948

- 1948 - sjednocení tělovýchovy - ČSAAU sjednocena do Československé obce sokolské (ČOS)
- vznik masové základny (Tyršův odznak zdatnosti, Sportovní hry dělnické mládeže), budování tělovýchovných zařízení, stadiónů atd.
- 1953- zrušení ČOS - nahradil ji Výbor pro tělesnou výchovu a sport
- 1956- vznik ČSTV
- 1956- vznik ITVS (FTVS)
- Sport se stal nástrojem a měřítkem srovnání socialistických a kapitalistických zemí

- 60. léta - 70. léta
- velké úspěchy československé atletiky
- dostatečné zázemí, dobré podmínky, trenérská kvalita
- po OH Mexiko 1968 – nástup biomedicíny, dopingu, zakládání sportovních škol

80. léta

- nástup české ženské atletiky (Kratochvílová, Fibingerová), vliv východoněmecké atletické školy – tréninkové metody, doping

90. léta

- charakterizována výkonnostní stagnací ženské atletiky
- osamostatnění a vznik ČAS, finanční zabezpečení, materiální zabezpečení
- špatná spolupráce vědeckých lékařských týmů, boj proti dopingu, velký úbytek mládežnické základny

Největší úspěchy české atletiky

50. léta

1948 OH Londýn – Emil Zátopek (1. místo -10km, 5 km - 2. místo)

1952 OH Helsinky

Emil Zátopek (1. místo: 5,10,42 km)

Dana Zátopková – oštěp (1. místo)

Doležal – chůze (2. místo)

60. léta

1956 OH Melbourne

Fikotová - -disk (1. místo)

Skobla – koule (3. místo)

Zátopková – oštěp (4. místo)

1960 OH Řím

Zátopková - oštěp (2. místo)

70. léta

1964 OH Tokio

Odložil (1500m - 2. místo)

Daněk (disk - 2. místo)

1968 OH Mexiko
Rezková (výška 1. místo)
Daněk (disk 3. místo)

80. léta

1972 OH Mnichov
Daněk (disk-1. místo)
Šuranová (dálka 3. místo)

1976 OH Montreal
H. Fibigerová (koule 3. místo)

1980 OH Moskva
I. Bugár (disk 2. místo)
J. Kratochvílová (400m 2. místo)

90. léta

1983 MS Helsinky
Bugár (disk 1. místo)
Kratochvílová (2x1. místo 800m,400m)
Fibingerová (koule 1. místo)
Pribilinec (chůze 2. místo)
Kocembová (400m 2. místo), 4x400 ženy
Machura (koule 3. místo),
Valent (disk 3. místo)

1987 MS Řím
Pribilinec 2. místo
Železný 3. místo

1988 OH Seoul
J. Pribilinec 1. místo
J. Železný 2. místo;

1992 OH Barcelona
Železný 1. místo (oštěp)
Změlík 1. místo (desetiboj)

1996 OH Atlanta
J. Železný 1. Místo (oštěp)
Š. Kašpárková 3. místo (trojskok)
T. Dvořák 3. místo (desetiboj)

- 2000 OH Sydney
J. Železný 1. místo (oštěp)
R. Šebrle 2. místo (desetiboj)
- 2004 OH Athény
R. Šebrle 1. místo (desetiboj)
J. Bába 3. místo (skok vysoký)
- 2008 OH Peking
B. Špotáková 1. místo (oštěp)^{3 4}

Dosud platné světové rekordy našich sportovců:

- Jarmila Kratochvílová – běh na 800m - 1:53,28 (26. 7. 1983, Mnichov)
- Barbora Špotáková – hod oštěpem – 72,28m (13. 9. 2008, Stuttgart)
- Jan Železný – hod oštěpem – 98,48m (25. 5.1996, Jena)
- Roman Šebrle – desetiboj – 9 026 bodů (27. 5. 2001, Götzis)⁵

4 METODIKA PRÁCE

Nadpoloviční většina informací byla získávána z písemných zdrojů - kronik atletického klubu Nýřany, kroniky města Nýřany, kroniky Běhu nýřanské stávky 1890, výročních zpráv Základní školy a Mateřské školy Nýřany, zápisů výročních schůzí Atletclubu. Důležitá část dat byla zaznamenána formou řízených rozhovorů s pamětníky pomocí zápisků a diktafonu. Dále jsem používala internet a to převážně pro vyhledávání informací o historii atletiky ve světě a v Čechách a některých fotografií.

Práci jsem zpracovávala v pětiletých celcích. Volila jsem takto záměrně, vzhledem k tomu, že mapuji dlouhé padesátileté období historie klubu a chci přehledně postihnout události a úspěchy, které klub ovlivnily. Protože Atletclubem Nýřany prošlo několik generací sportovců a zpracování historie po pětiletých obdobích slouží pro přehlednost a snadnou orientaci v časové přímce.

---

³ Kössl, J., Waic, M., Štumbaker, J.: Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury. Karolinum 2008

⁴ <http://pf.ujep.cz/nosek/Atlet/Historie.ppt> [online]. [cit. 2012-04-11]. Dostupné z: <http://pf.ujep.cz/nosek/Atlet/Historie.ppt>

⁵ <http://sport.idnes.cz/specialni-priloha.aspx?y=atletika/atletika-rekordy-ceske-svetove.htm>

5 PRAKTICKÁ ČÁST

5.1 *Historie atletiky v Nýřanech*

Informace uvedené v této kapitole byly získány při řízených rozhovorech se zakladatelem atletického oddílu v Nýřanech panem učitelem Aloisem Havlovičem. Rozhovory byly vedeny ve dnech 10. 8. 2011, 23. 11. 2011 a 10. 1. 2012.

Na vzniku atletického oddílu a rozvoji atletiky v Nýřanech měl rozhodující zásluhu učitel Základní školy Nýřany pan Alois Havlovič (narozen 9. 9. 1931), sám bývalý aktivní atletický závodník a učitel tělesné výchovy. Bez jeho aktivity by k založení atletického oddílu v roce 1959 rozhodně nedošlo.

Pan Alois Havlovič pochází z Hornobřízka a již v mládí se u něj projevil sportovní talent. Vzhledem k politické minulosti jeho rodičů nemohl studovat na gymnázium v Plzni a gymnázium byl nucen navštěvovat ve Stříbře, kde jeho talent objevil učitel tělesné výchovy Jaroslav Císler. Alois Havlovič reprezentoval školu v atletických disciplínách: běh na 60m, běh na 100m, skok daleký. Ve Stříbře však nebyl v té době atletický oddíl, přesto Alois Havlovič, i díky svým úspěchům, získal celoživotní lásku k atletice.

Studiu tělesné výchovy se chtěl věnovat i při vysokoškolském studiu na PF v Plzni, ale pro jeho ročník nebyl tento obor v daném roce otevřen. Proto volil studium v oborech biologie, zeměpis, chemie. Atletika však zůstala jeho obrovským koníčkem. Po dokončení studia byl nucen vzhledem k tehdejší školské politice socialistického Československa nastoupit na umístěnku do základní školy ve Stráži u Tachova.

Vojenskou presenční službu absolvoval Alois Havlovič v Chomutově, kde hostoval díky svému veliteli v místním atletickém oddíle. Po absolvování vojenské služby nastoupil na pouhých 14 dní do základní školy v Chotěšově a poté, díky přímluvě svého profesora z PF Plzeň, mu bylo umožněno nastoupit na uvolněné místo na základní školu v Nýřanech v roce 1957. Zde působil jako učitel celou svoji profesní kariéru. On byl tím, kdo založil atletický oddíl v Nýřanech, on byl tím, kdo po řadu let na základní škole v Nýřanech vyhledával mladé talenty, kdo jako učitel tělocviku vštěpoval žákům lásku k atletice, kdo děti trénoval a kdo s nimi po desítky let objížděl okresní, krajské, celostátní a mezinárodní soutěže.

Když v roce 1957 Alois Havlovič nastoupil jako učitel tělesné výchovy v základní škole v Nýřanech, působily zde aktivně oddíly národní házené, v jehož vedení stál pan Václav Fajfr a oddíl fotbalu, v jehož vedení stáli Ladislav Šefl a Antonín Novák. V Nýřanech, jakožto

v městě s hornickou tradicí, atletický oddíl do té doby neexistoval. Rovněž neexistovalo zázemí pro provozování atletických disciplín.

Dne 26. června 1959 se několik žáků z nýřanské základní školy zúčastnilo okresních lehkootletických závodů ve Stodě. I přesto, že do té doby atletiku závodně nedělali, dosáhli někteří velmi pěkných úspěchů. V běhu na 60m doběhl z 54 startujících Antonín Jungmann na druhém místě a Josef Krotký navíc zvítězil ve skoku dalekém. Antonín Jungmann skončil ve trojboji na třetím místě. Lubomír Wichera vybojoval v hodů kriketovým míčkem čtvrté místo. Z žákyň se na výborném druhém místě umístila v běhu na 60m Marie Kráslová, jež obsadila také třetí místo ve skoku vysokém. Anna Třísková obsadila třetí místo v dálce a Milada Hašková zvítězila v hodů kriketovým míčkem. Všichni tito jmenovaní vytvořili jádro atletického družstva v Nýřanech.

V měsíci září 1959 byl i na základě těchto výsledků proveden na začátku nového školního roku nábor nových atletů v 7. a 8. třídách. Přihlásilo se 47 nových zájemců. Všichni vstoupili do tělovýchovné jednoty pod tehdejšími názvem Spartak a založili nový sportovní oddíl lehké atletiky. Prvním a dlouholetým předsedou oddílu byl zvolen pan Alois Havlovič, čímž byly položeny základy atletiky v Nýřanech.

Začátky atletiky nebyly jednoduché. Ve městě neexistovalo prakticky žádné atletické zázemí. Stará škola nevladnila ani svoji tělocvičnu, ani sportovní hřiště. Pro účely tělesné výchovy bylo využíváno hřiště a tělocvična místní sokolovny.

Jako zásadní úkol si předseda nově založeného atletického oddílu pan Alois Havlovič vytýčil vybudování atletického sportoviště. To se skutečně za tzv. Starou školou začalo v omezeném prostoru budovat. I za přispění vedení tehdejšího Národního výboru v Nýřanech, které bylo sportovním aktivitám nakloněno, a za pochopení tehdejšího ředitele Základní školy v Nýřanech Jaroslava Samka se stavba zrealizovala. Vznikla škvárová dráha na běh na 60m, doskočiště pro skok daleký a vržiště pro vrh koulí. Vzorem pro budování stadionu se stalo atletické zázemí ve Stodě. Tehdejší předseda Národního výboru v Nýřanech Antonín Čermák veškeré sportovní aktivity podporoval, proto byly organizovány brigády v rámci směn národní fronty, kdy rodiče dětí svépomocí budovali potřebná sportoviště.

Díky cílevědomému působení pana učitele Havloviče zájemců o atletiku z řad žáků místní základní školy přibývalo. Mezi závodníky s největšími úspěchy v tomto období patřili: Krotký, Tříška, Němeček, Šimana, Cipra, Novák.

K Aloisi Havlovičovi se později do vedení atletického oddílu připojil pan Vlastimil Kasík – též obětavý organizátor.

Atletické hřiště za Starou školou přestalo kapacitně vyhovovat. Proto bylo vedením tehdejší radnice rozhodnuto, že atletický oddíl bude využívat pro svoji činnost nově vybudovanou dráhu a hřiště fotbalového oddílu. To s sebou přineslo další problémy. Zejména sjednotit činnost fotbalového a atletického oddílu. Špatné podmínky byly i při budování a následném využívání doskočišť na dálku, výšku a vržišť.

Vyřešení tohoto problému s sebou přineslo dokončení výstavby nové základní školy, jejíž součástí byla i nová moderní tělocvična a plánovaný atletický stadion. Jeho stavba byla skutečně započata v roce 1963. Na jeho realizaci se podíleli všichni členové atletického oddílu, včetně žáků a jejich rodičů, kdy svépomocí budovali potřebná sportoviště. Během krátké doby vznikl na tehdejší dobu moderní atletický stánek, který zahrnoval 300m dlouhou běžeckou dráhu, doskočiště pro skok daleký, pro skok vysoký, vržiště pro vrh koulí a odhodiště pro oštěp a kriketový míček. Postupem let byly sektory doplňovány o další stanoviště, jako klec na kladivo a disk, skok o tyči. Atletický oddíl tak získal na tehdejší dobu velmi moderní a dobře vybavené sportoviště, které si víceméně vybudovali atleti sami.

Atletický oddíl pod vedením Aloise Havloviče se tak mohl soustředit na svoji sportovní činnost, kdy v budoucích letech získal mnoho regionálních i celostátních úspěchů.

Sám Alois Havlovič v průběhu budoucích let získal statut mezinárodního atletického rozhodčího. V této funkci se účastnil Mistrovství Evropy v atletice jako vrchník vícebojů.

Za nejúspěšnější úspěchy v roli trenéra považuje vítězství starších žáků ZŠ Nýřany v celostátním kole Poháru rozhlasu.

Na otázku, které ze svých svěřenců by vyzdvihl jako největší talenty, odpověděl jednoznačně – vícebojaře Vojtěcha Cipru (současného předsedu Atletického klubu Nýřany), Jaroslava Soukupa, vrhače Lubomíra Wicheru a Jiřího Součka.

5.2 Období 1959 – 1964

(Informace v tomto období byly čerpány z kronik atletického oddílu TJ Tesla Nýřany, ročníky 1959 – 1964, z řízeného rozhovoru s A. Havlovičem)

Začátky atletiky nabyly jednoduché, tréninky i závody probíhaly na škvárové dráze, v lepším případě na antukovém povrchu. Skok o tyči se prováděl na bambusové nebo duralové tyči, doskok byl do pískoviště.

Zájem o atletiku byl díky působení pana učitele Aloise Havloviče především u školního žactva. Patrný byl nárůst zájemců zejména na počátku roku 1960. Atletický oddíl byl součástí

tělovýchovné jednoty Spartak Nýřany až do roku 1963. Od tohoto roku převzal záštitu nad celou tělovýchovnou jednotou průmyslový podnik Tesla a jednota byla přejmenována na TJ Tesla Nýřany. Rovněž tak atleti místního oddílu závodili pod tímto názvem a se znakem tehdejšího patrona.

26. 6. 1959 se několik žáků účastnilo okresních závodů v atletice ve Stodě, a třebaže nikdy atletiku závodně neprovozovali, dosáhli překvapivých výsledků. Například: v běhu na 60m z 54 startujících obsadil Antonín Jungmann druhé místo a Josef Krotký třetí místo. Ve skoku dalekém z 26 startujících zvítězil Josef Krotký a na pátém místě skončil Vojtěch Cipra. V hodů kriketovým míčkem překvapil čtvrtým místem Lubomír Wichera. Z žákyň si nejlépe vedly Marie Kráslová, která obsadila v běhu na 60m druhé místo. Ve skoku dalekém skončila na třetím místě Anna Třísková. V hodů kriketovým míčkem zvítězila Zdeňka Stejnachová. Někteří závodníci tím splnili limit pro krajské závody žactva v Rokycanech. Tito závodníci tak vytvořili jádro nově vzniklého atletického oddílu. Tyto úspěchy podnítily zájem o atletiku, který se odrazil v nárůstu počtu zájemců.

V roce 1959 absolvoval pan učitel Alois Havlovič trenérský kurz v Domažlicích a v Plzni.

V roce 1960 pokračovaly náročné tréninky a příprava, které část sportovců odradily. Zůstali pouze ti nejvytrvalejší. Například: Vojtěch Cipra, Lubomír Wichera, Stanislav Novák, Jiří Šimana, František Čech, Eduard Mařík, Miloslav Tříška, z žákyň pak Marie Kráslová, Eva Langová, Jiřina Jaklová, Blažena Feireislová a Anna Třísková. Z dorostenců pak Antonín Jungmann a Jan Gabriel.

Na přeboru kraje vybojovalo družstvo žáků v roce 1960 druhé místo a družstvo žákyň se stalo dokonce Přeborníkem kraje. Z jednotlivců v roce 1960 nejvíce vynikl Lubomír Wichera, který na přeboru ČSSR obsadil druhé místo v hodů kriketovým míčkem.

Začátkem roku 1961 rozhodl OV ČSTV o zřízení okresního střediska lehké atletiky při TJ Spartak Nýřany. Těchto středisek bylo v Západočeském kraji celkem 10, měly statut nižších sportovních základen a jejich úkolem bylo vybírat, shromažďovat a dále vést nadané atlety z celého okolí. Základem rozhodnutí pro vybudování střediska v Nýřanech byly výborné výsledky nýřanských žáků v roce 1960. Alois Havlovič navázal spolupráci s hornickým učilištěm ve Zbůchu.

Někteří, kteří v roce 1960 startovali v žákovských kategoriích, již přešli do mladšího dorostu. Tím vznikla nová družstva.

Děvčata se v Karlových Varech stala Přeborníkem kraje v kategorii neregistrovaných. Na tomto úspěchu se podílely dorostenky Marie Kráslová, Anna Třísková, Blažena Feireislová, Hana Feireislová a Jiřina Lorencová.

Družstvo mladších dorostenců získalo v kraji třetí místo, družstvo žákyň ve stejné soutěži místo druhé.

Krajská sekce lehké atletiky zařadila dokonce pro rok 1961 mezi krajské reprezentanty nýřanské závodníky – Lubomíra Wicheru, Vojtěcha Cipru, Jiřího Šimanu a Marii Kráslovou. To byl pro nýřanskou atletiku pochopitelně obrovský úspěch.

Sezonu zakončily Silvestrovské závody ve vrhačském trojboji. Konečné pořadí: první místo Vojtěch Cipra, druhé místo Bořivoj Lavička, třetí místo Lubomír Wichera. Všichni z domácího oddílu TJ Spartak Nýřany.

Atletický oddíl v té době však nežil pouze tréninky a závoděním. V létě prožila skupina atletů pod vedením trenéra Aloise Havloviče nezapomenutelný týden při sjíždění řeky Lužnice. Tato akce utužila vzájemné přátelské vztahy v kolektivu.

Rok 1962 přinesl oddílu atletiky velké úspěchy. V polovině června se v Mariánských Lázních uskutečnil Krajský přebor dorostu na dráze. Zde se výbornými výsledky prezentoval především Vojtěch Cipra, který se stal dvojnásobným Přeborníkem kraje. V běhu na 90m překážek vytvořil časem 13,1s nový Západočeský rekord mladšího dorostu. Druhým místem v téže disciplíně ho na stupně vítězů doprovodil František Čech. Vojtěch Cipra zvítězil rovněž v hodů oštěpem a třetí místo obsadil Lubomír Wichera. Další medailová umístění byla – třetí místo ve vrhu koulí Jiřího Šimany a druhé místo ve vrhu koulí Jiřiny Lorencové.

Zástupkyně atletického oddílu Nýřany, Jiřina Kočeová, byla vybrána pro závody v Banské Bystrici na Poháru ministerstva školství a kultury (tehdejší Přebor ČSSR). Zde vybojovala druhé místo v hodů kriketovým míčkem.

V témže roce se v Lomnici nad Popelkou konal Přebor ČSSR v atletice dorostu. Nýřanský oštěpařský tandem ve složení Lubomír Wichera a Vojtěch Cipra se prosazuje i zde. Lubomír Wichera se stal výkonem 55,72m Přeborníkem republiky. Vojtěch Cipra obsadil s 55,05m druhé místo.

Mladší dorostenci se zúčastnili v Domažlicích finále krajského přeboru družstev. Svým soupeřům, zejména TJ Klatovy a Jiskra Domažlice, nedali šanci. S velkým náskokem přivezli do Nýřan Přebornický titul.

Nýřanská atletika získala další uznání. V srpnu se na Kladně konalo utkání dorostu Čechy – Morava – Slovensko. Do družstva Čech byli nominováni Vojtěch Cipra a Lubomír Wichera.

Rok 1963 znamenal změnu pro celou tělovýchovnou jednotu. Ta vstoupila pod patronát tehdy největšího strojírenského závodu v okolí Tesly Nýřany. Tím byl změněn název na ze Spartaku Nýřany na TJ Tesla Nýřany. Od tohoto data nesli rovněž atleti logo tohoto patrona.

Pro oddíl atletiky bylo velkým oceněním, že mu OV ČSTV udělil po čtyřletém působení titul Vzorný oddíl tělesné výchovy.

Největší naděje atletického oddílu byly v tomto roce vkládány do družstev starších dorostenců a mladších dorostenek, kam vzhledem k věku postoupili úspěšní závodníci žákovských kategorií z předešlých let. Jedná se o jedno z nejúspěšnějších období nýřanské atletiky. Nasvědčují tomu výsledky – sedm prvních, tři druhá, devět třetích, čtyři čtvrtá, dvě pátá a čtyři šestá místa ze 17 disciplín starších dorostenců.

V tomto roce se stal trojnásobným Přeborníkem kraje Emil Vácha (100m, 200m, 400m), Vojtěch Cipra získal dva přebornické tituly (110m překážek, 200m překážek). Stanislav Novák byl druhý v trojskoku, Emil Čuda třetí v chůzi na 10km, Václav Dienstbier třetí ve skoku do výšky a rovněž ve skoku do dálky. Třetí místo vybojoval Lubomír Wichera v hodu oštěpem. Štafeta na 4x100m ve složení – Cipra, Vácha, Šefl a Dienstbier zvítězila a zároveň vytvořila nový západočeský rekord 45,6s. Ze starších dorostenek slavila úspěchy dvěma druhými místy Jiřina Lorencová v kouli a disku.

Úspěchy nýřanských atletů se odrazily i jejich účastí na Přeboru ČSSR. Mladší dorostenky obsadily druhé místo v kraji a starší dorostenci nenašli přemohitele a stali se Přeborníkem kraje.

Pěkného umístění dosáhla rovněž děvčata v celostátním finále v Liberci, kde obsadila druhé místo.

Rovněž v Liberci byl pořádán i přebor ČSSR ve vícebojích. Tehdy sedmnáctiletý Vojtěch Cipra vybojoval v šestiboji čtvrté místo. Výkonem 4929 bodů vytvořil tehdy nový československý rekord ve víceboji staršího dorostu.

Rok 1964 začal pro nýřanskou atletiku velkým úspěchem. Díky svým dosavadním výkonům byli starší dorostenci atletického oddílu TJ Tesla Nýřany Jiří Rada, Vojtěch Cipra a Emil Vácha pozváni na jaře do Prahy. Tam na Strahově proběhly kvalifikační závody staršího dorostu pro mezinárodní utkání NDR s ČSSR. Jiří Rada zvítězil v běhu na 1500m překážek a tím získal místo v reprezentaci ČSSR. Vojtěch Cipra své vítězství v desetiboji potvrdil novým československým rekordem, kdy získal 5419 bodů.

Závody NDR – ČSSR proběhly v Berlíně 16. – 17. 5. 1964. Jiří Rada vybojoval třetí místo na 1500m překážek a Vojtěch Cipra obsadil v desetiboji druhé místo a zlepšil svůj vlastní československý rekord na 5426 bodů.

Tento tandem slavil v roce 1964 další úspěchy. 3x Přeborník kraje. Celé družstvo dorostenců obsadilo v přeboru družstev kraje třetí místo.

Rok 1964 je zlomový i v tom, že končí první generace nýřanských atletů. Někteří odešli závodit do Plzně, jiní se dali cestou trenérů a začali se věnovat výchově svých nástupců. Několik atletů svou činnost ukončilo úplně.

Úspěchy však pokračovaly. Žáci přivezli z přeboru z kraje 6 titulů a objevují se nová jména. Jaroslav Soukup, Milan Greif, Václav Žižka, Petr Kučera, Miloslav Podzimek a Ladislav Mráček. Ti se stali příslibem pro úspěchy nýřanské atletiky v budoucích letech.

5.3 Období 1965 – 1970

(Informace v tomto období byly čerpány z kronik atletického oddílu TJ Tesla Nýřany, ročníky 1965 – 1970, z řízeného rozhovoru s A. Havlovičem)

Rok 1965 se nesl ve znamení soutěží pořádaných v rámci Československé spartakiády. Družstvo starších žáků z atletického oddílu TJ Tesla Nýřany reprezentovalo okres Plzeň – sever v soutěži Hledáme nejzdatnější kolektiv a nejzdatnějšího jednotlivce ČSSR. Finále této soutěže se konalo v Praze 22. – 25. 6. Družstvo ve složení Miloslav Podzimek, Jaroslav Soukup, Milan Greif, Petr Kučera a Václav Žižka vybojovalo v konkurenci 115 kolektivů první místo v ČSSR. Jaroslav Soukup navíc zvítězil v jednotlivcích a stal se nejzdatnějším sportovcem ve své kategorii.

V tomto roce se podařilo v Nýřanech sestavit velmi silný celek mladších dorostenců. Na Přeboru západočeského kraje jednotlivců v Karlových Varech získali tito atleti 7 titulů. (100m, 200m, 1000m, disk, koule, osmiboj, štafeta na 4x100m).

V přeboru ČSSR mladšího dorostu nýřanští chlapci suverénně zvítězili. Získali celkem 4 přebornické tituly – Václav Hauer zvítězil v obou sprintech na 100m a 200m, Jaroslav Roubal vybojoval první místo v kouli a přemožitele nenašla ani štafeta na 4x100m ve složení – Vojtek, Hanzl, Čech a Hauer. Úspěch potvrdil druhým místem Josef Svoboda ve vrhu koulí a Jaroslav Roubal třetím místem v disku.

V srpnu se stává družstvo žáků v Plzni Přeborníkem západočeského kraje a v září vybojovalo postup do finále přeboru ČSSR, kde obsadili páté místo.

Rovněž v roce 1966 se podařilo Aloisi Havlovičovi sestavit velmi dobrý celek mladších dorostenců. Po čtyřech základních kolech krajského přeboru družstev se ve finále v Rokycanech tento kolektiv stal Přeborníkem západočeského kraje. Porazil i tak silné oddíly, jakými byly např. Start Karlovy Vary a Dynamo ZČE Plzeň. Tímto vítězstvím se nýřanští atleti kvalifikovali do semifinále Přeboru družstev ČSSR v Praze. Zde dokázal i bez výrazných individualit kolektiv nýřanských atletů porazit republikového přeborníka z roku 1965 družstvo Slavia Praha a postoupit do finále ČSSR v Gottwaldově. Venkovské družstvo atletického oddílu Tesla Nýřany v silné konkurenci obsadilo třetí místo jen s nepatrnou ztrátou za Slezanem Opava. Jednalo se o nečekaný úspěch.

V tomto roce je třeba vyzdvihnout především výkony vrhače Petra Kučery, který se stal dvojnásobným Přeborníkem kraje v disciplínách hod diskem a vrh koulí.

Tento rok se také poprvé uskutečnilo vzájemné utkání okresu Plzeň – sever s jinými okresy z tehdejší NDR. Okres Plzeň – sever reprezentovali převážně atleti z Nýřan. Naše družstvo skončilo na druhém místě.

Roky 1967 a 1968 znamenají pro nýřanskou atletiku velký úpadek. Rok 1967 byl charakterizován především odchodem dorostenců atletického oddílu TJ Tesla Nýřany do Plzně, což znamenalo jeho rozpad. Rovněž se nepodařilo vytvořit ani silná žákovská družstva. Bouřlivý rok 1968 se projevil i v závodní činnosti. Mnohé závody byly zrušeny a vzhledem k politicko – společenské situaci se nedochovaly ani v kronikách podrobnější záznamy z tohoto období. Alois Havlovič začal stavět nová družstva od nejmladšího žactva. Proto se v tomto období nedostavily žádné výrazné úspěchy.

V roce 1969 se politická situace pomalu stabilizovala a toto období je možno nazvat znovuzrozením nýřanské atletiky.

Byly obnoveny Krajské přebory a ostatní soutěže.

Krajské přebory se konaly v Rokycanech. Žáci atletického oddílu Tesla Nýřany se vrátili s pěti přebornickými tituly: Josef Jancík – čtyřboj, Jiří Souček – oštěp, Josef Malinský – disk, Pecl – dálka a štafeta na 4x60m. K nim se prvním místem připojil dorostenec Vladimír Wichera v hodu oštěpem. V dalších závodech zaznamenává úspěchy Josef Jancík, který se stal Přeborníkem ČSR v trojboji. Josef Malinský a nýřanská štafeta vybojovali třetí místa.

V celostátním měřítku je Josef Jancík druhý, Jiří Souček ve skoku o tyči čtvrtý a Josef Malinský ve vrhu koulí pátý. Navíc dorostenec Vladimír Wichera přidal šesté místo v oštěpu. V soutěži o pohár Československého rozhlasu skončili starší žáci na třetím místě v ČSSR.

V roce 1970 získali nýřanští atleti několik Krajských přebornických titulů: dorostenci Vladimír Wichera v hodů oštěpem, Jiří Souček ve skoku dalekém, žákyně Anna Ulmanová v hodů oštěpem a žák Jindřich Strýc rovněž v hodů oštěpem. Nýřanská atletika slavila úspěch i v celostátním měřítku, kdy se Anna Ulmanová prosadila druhým místem v hodů oštěpem. Výsledky jednotlivců měly vzestupnou tendenci, ale silné družstvo se nepodařilo sestavit. Na výsledky svých předchůdců v soutěžích družstev nebylo navázáno.

5.4 Období 1971 - 1975

(Informace v tomto období byly čerpány z kronik atletického oddílu TJ Tesla Nýřany, ročníky 1971 – 1975, z řízeného rozhovoru s A. Havlovičem)

V roce 1971 uspěli jen jednotlivci. Nepodařilo se vytvořit silné družstvo a výkony jednotlivců nestačily na celkové dobré umístění nýřanských atletických družstev.

Jiří Souček získal tři Krajské přebornické tituly a to ve skoku do výšky, skoku o tyči a na trati 250 m překážek. Další tituly přidali Josef Jancík ve skoku dalekém a Pavel Kosylač v hodů oštěpem. Ve vícebojích se stali přeborníky Jiří Souček a Jana Šlichtová.

Dalšího velkého úspěchu dosáhl nejlepší nýřanský atlet tohoto období Jiří Souček v Sušici ve dnech 26. a 27. června. Vybojoval první místo a stal se Mistrem ČSR v osmiboji. V celostátním měření sil pak vybojoval třetí místo. O rok starší Vladimír Wichera obsadil v oštěpu místo sedmé.

Rok 1971 znamenal pro nýřanskou atletiku ovšem jeden zásadní počín. Až do tohoto roku nýřanští atleti získávali své sportovní úspěchy na cizích stadionech. V samotných Nýřanech se však doposud žádné velké závody na úrovni kraje nekonaly. Až právě rok 1971 přinesl obrat.

Kolem Aloise Havloviče se vytvořila skupina lidí, především z bývalých závodníků, ale i dalších dobrovolných činovníků, která na sebe vzala nelehký úkol. Jejich cílem bylo uspořádat závody na krajské, nebo dokonce celostátní úrovni. A tak se v měsíci květnu uskutečnil první ročník Běhu nýřanské stávky 1890.

V areálu nýřanského koupaliště tak byl položen základ každoročního setkávání atletů z celé republiky.

Tohoto závodu se v jeho prvním ročníku zúčastnilo 63 závodníků. Převážná část běžců byla tvořena aktivními i dřívějšími členy atletického oddílu, ale ke startu se přihlásili i místní fotbalisté a národní házenkáři.

Tento závod se v průběhu dalších desetiletí stal tradiční a masovou událostí pro prakticky všechny věkové kategorie.

Tématu historie Běhu nýřanské stávky 1890, který se pod pozměněným názvem Běh Města Nýřany – BNS 1890 - každoročně uskutečňuje dodnes, se budu věnovat v samostatné kapitole.

17. – 18. 7. dosáhl Jiří Souček opět velkého úspěchu, když zvítězil v utkání mladšího dorostu Čechy – Morava – Slovensko v osmiboji se ziskem 3 780 bodů. Následně ve slovenské Dubnici, opět Jiří Souček, 25. – 26. 9. dosáhl dalšího osobního úspěchu, kdy obsadil na mistrovství ČSSR třetí místo v osmiboji. Dalším pěkným výsledkem se prezentoval Vladimír Wichera, který vybojoval na Mistrovství ČSSR v kategorii staršího dorostu páté místo v hodu oštěpem.

Po složení příslušných zkoušek pořádaných v tomto roce, se z řad bývalých nýřanských atletů stali noví rozhodčí.

Tehdejší deník Pravda, vydávaný v Plzni, se zmiňuje několikrát v roce 1971 o Nýřanech jako o lehkootletické velmoci.

Obrázek č.1 Družstvo mladšího dorostu s trenérem Aloisem Havlovičem

Město Nýřany v roce 1972 oslavilo 700 let od svého založení. Dorostenci atletického oddílu TJ Tesla Nýřany tento rok posílili v Krajském přeboru družstev Dynamo ZČE Plzeň. V Plzni se konal Krajský přebor jednotlivců. Vladimír Wichera již třetí rok za sebou získal výkonem 49,32m zlatou medaili. Stejného úspěchu dosáhl i Jiří Souček, který zvítězil ve skoku o tyči

výkonem 320cm. Josef Malinský obsadil druhé místo v disku a třetí místo ve vrhu koulí. Z mladších dorostenek slavila největší úspěch třetím místem Jaroslava Křížová v běhu na 300m. V tomto roce se výborným výkonem opět připojil Vladimír Wichera, kdy v Krajském přeboru učňovského dorostu zvítězil v hodu oštěpem výkonem 53,97m. Josef Malinský rovněž vybojoval první místo v hodu diskem - výkonem 30,68m.

V roce 1972 o sobě daly vědět větší měrou také nýřanské atletky. Přebornicemi okresu se staly Ivana Hrubá v bězích na 60m a 500m, ve skoku dalekém Zdeňka Šmolíková, ve vrhu koulí a v hodu oštěpem Stanislava Vůchová.

Všechna žákovská družstva se též zúčastnila závodu Poháru Českého rozhlasu. Ve všech kategoriích suverénně zvítězila.

V celostátním měřítku v Košicích se na Přeboru učňovského dorostu opět prosadili nýřanští atleti. Josef Malinský obsadil druhé místo v hodu diskem výkonem 35,02m, Vladimír Wichera třetí místo v hodu oštěpem s výkonem 49,02m a Jiří Souček třetí místo ve skoku o tyči výkonem 3,20m.

Vladimír Wichera byl také v tomto roce vyhlášen nejúspěšnějším sportovcem okresu Plzeň – sever.

Rok 1973 znamená pro nýřanskou atletiku další důležitý předěl. Nýřanští atleti s vidinou vlastního sportoviště začínají přípravu na vybudování nového atletického stadionu v prostorách za novou základní školou.

Tohoto roku byla též navázána spolupráce mezi družebními okresy Plzeň – sever a Zeulenroda (tehdejší NDR). Tato družba se promítla i ve sportovních kláních. V NDR se uskutečnily mezistátní atletické závody. Na ně byli rovněž nominováni nýřanští atleti: Souček, Nový, Klug, Němec, Malinský, Jancík, Wichera, Brouzda a závodnice Časová, Křížová, Vůchová, Hrubá a Gruberová.

Nýřanští atleti byli i v tomto roce úspěšní v Poháru Českého rozhlasu, kdy všechna žákovská družstva obsadila medailová umístění.

Jediný Krajský přebornický titul získala pro nýřanskou atletiku Vlasta Klugová ve čtyřboji.

V roce 1974 se nové a lepší podmínky, které oddíl nýřanské atletiky získal také v tělocvičně nově postavené školy, projeví i na sportovní činnosti. Pro začátek sezony přichystal oddíl atletiky nový závod. Jednalo se o Nýřanskou laťku – tedy závody ve skoku do výšky v prostorách školní tělocvičny. Výsledky těchto závodů se bohužel nedochovaly.

V roce 1974 ale přichází na scénu nýřanské atletiky další úspěšná generace.

Mladší žák Dalibor Kodl získal titul Přeborník kraje ve víceboji a ve skoku dalekém. O kategorii starší Václav Slavík získal stejný titul v hodu oštěpem a na přeboru ČSR sedmým místem potvrdil tradici, že v Nýřanech se rodí zdatní oštěpaři.

V poháru Českého rozhlasu vybojovalo družstvo mladších žáků po přesvědčivém vítězství v okresním kole druhé místo v kraji. Dalibor Kodl se stal navíc se svým krajským rekordem 502 cm ve skoku dalekém nejlepším dálkařem ČSSR ve své kategorii.

Tyto výsledky se odrazily i ve vyhlašování sportovce okresu. Mezi jednotlivci tento rok nejvíce zaujal Václav Stehlík, který se v kategorii starších žáků stal Krajským přeborníkem v hodu oštěpem. Družstva nýřanských žáků a žákyň opět výborně reprezentovala v Poháru Československého rozhlasu, kdy vybojovala 3x první místo. V krajském finále pak starší žáci obsadili druhé místo. Dalibor Kodl byl vyhlášen nejlepším jednotlivcem. Oceněn byl rovněž oddílový trenér Alois Havlovič.

Hlavním úkolem pro oddíl atletiky v Nýřanech se však stává výstavba nového atletického stadionu. Tento projekt získává již konkrétní podobu.

Na začátku roku 1975 byl atletickému oddílu TJ Tesla Nýřany udělen okresním výborem ČSTV titul Vzorný oddíl III. Stupně.

Vlastní závodní činnost začali atleti opět v tělocvičně školy druhým ročníkem Nýřanské laťky, nad kterým převzal záštitu tehdejší okresní deník Rozvoj. Tohoto závodu se účastnilo neuvěřitelných 50 závodníků.

Nýřanským atletům se konečně plní jejich sen. Na plno se rozběhla výstavba nového atletického stadionu. Současní i bývalý atleti se tohoto budování aktivně účastnili a ve svém volnu zde odpracovali zadarmo stovky brigádnických hodin. Na parametry nového sportoviště bedlivě dohlíželi Alois Havlovič a Vojtěch Cipra st. I díky jim se podařilo vybudovat 300m dlouhý atletický ovál a regulérní sektory na vrh koulí, skok daleký, skok vysoký, hod oštěpem, diskem i vržiště koulí. Bohužel prostorové možnosti tehdy zabránily výstavbě 400 metrového oválu.

Nýřanští atleti se konečně dočkali 7. 6. 1975 prvních závodů na vlastním hřišti. Bylo to finále Lehkoatletické všestrannosti mládeže.

Po celý rok pak probíhaly soutěže v rámci Československé spartakiády.

Tohoto roku došlo ke změně i v organizaci Běhu nýřanské stávkou 1890. Hlavní závod byl prvně vypsán jako Přebor ČSR veteránů v přespolním běhu na 10km.

Koncem května se konal v Chebu Krajský přebor žactva. Nýřany zde získaly 3 tituly: Zdeněk Bittengl v chůzi na 3km, Václav Krisman v hodu diskem a Pavel Bláha ve skoku vysokém.

Dalších 6 medailových pozic bylo dokladem stoupající úrovně nové generace mladých nýřanských atletů. Na začátku prázdnin zvítězil na Přeboru ČSR v Hradci Králové Zdeněk Bittengel v chůzi na 3km. V celostátním měřítku pak Zdeňku Bittengelovi náleželo čtvrté místo.

Na konci léta se umísťuje družstvo starších žáků v krajském přeboru družstev na druhém místě. V poháru Československého rozhlasu je toto družstvo čtvrté v celé ČSSR v kategorii bez sportovního statutu.

Na podzim tohoto roku byli z řad bývalých atletů vyškoleni další trenéři a rozhodčí.

Obrázek č. 2 Budování atletického stadionu u ZDŠ Nýřany

Obrázek č. 3 A. Havlovič a V. Cipra st. při práci na stadionu

Obrázek č. 4 II. ročník Nýřanské laťky v roce 1975

Obrázek č. 5 Mistrovství ČSSR žactva, Zdeněk Bittengel

5.5 Období 1976 – 1980

(Informace v tomto období byly čerpány z kronik atletického oddílu TJ Tesla Nýřany, ročníky 1976 – 1980, z řízeného rozhovoru s A. Havlovičem a V. Ciprou)

V roce 1976 se začínají prosazovat nově budovaná žákovská družstva. Objevují se i nové talenty.

Výškař Pavel Bláha se stal Přeborníkem kraje v kategorii mladšího dorostu. Na Mistrovství ČSR v Praze vybojovali chodci Zdeněk Bittengel a Jan Fína druhé a třetí místo.

V krajské soutěži žákovských družstev měli nýřanští zastoupení ve všech kategoriích. Celkově pak mladší žákyně Krajského přeboru družstev vybojovaly druhé místo a mladší žáci a mladší dorostenci místo třetí.

Tohoto roku se rovněž uskutečnilo mezistátní utkání mezi okresy Plzeň – sever a Zulenroda z NDR. Okres Plzeň – sever reprezentovali atleti TJ Tesla Nýřany. Toto sportovní zápolení těsně prohráli.

Na mistrovství ČSSR dorostu ve Znojmě vybojoval Zdeněk Bittengel třetí místo v chůzi na 5000m.

V poháru Československého rozhlasu si úspěšně vedla všechna družstva. V krajském finále mladší žákyně zvítězily. Kolektivy starších zákyň a mladších žáků vybojovaly třetí místo v kraji a družstvo starších žáků skončilo čtvrté.

Atletická sezona pak byla zakončena v tělocvičně ZDŠ 3. ročníkem Nýřanské laťky. Tohoto závodu se účastnilo téměř 100 skokanů.

Obrázek č. 6 Mistrovství ČSSR dorostu Znojmo, Milan Fajrajzl

Obrázek č. 7 Družební utkání Nýřany - Zeulenroda, P. Bláha

Celý rok 1977 probíhal ve znamení oslav 80 let české atletiky. U příležitosti těchto oslav byli čestnými odznaky krajskými atletickými orgány vyznamenáni tito nýřanští činovníci: Alois Havlovič, Václav Kasík, Antonín Novák, Stanislav Novák, Lubomír Wichera, Vojtěch Cipra, Josef Vlasák a Jan Gabriel.

V květnu tohoto roku proběhl v Plzni Krajský přebor dorostu na dráze. Přebornické tituly přivezli osvědčení sběratelé medailí – Zdeněk Bittengel v chůzi na 5km, Milan Fajrajzl v hodů kladivem a Pavel Bláha ve skoku do výšky.

Na přeboru ČSR chodecký tandem Zdeněk Bittengel a Jan Fína vybojovali třetí a čtvrté místo. V kladivu pak Milan Fajrajzl dosáhl na místo šesté. V celostátním měřítku tak patřilo Zdeňku Bittengelovi čtvrté místo a Milanu Fajrajzlovi místo desáté.

V krajských soutěžích družstev měla nýřanská atletika zastoupení hned 5x: mladší žákyně skončily druhé, mladší žáci třetí, starší žáci i žákyně dosáhli na čtvrtá místa a mladší dorostenci zakončili soutěž společně s Dynamem ZČE Plzeň na druhém místě a postoupili tak na Přebor ČSR. Zde se však v těžké konkurenci neprosadili.

V soutěži Pohár Československého rozhlasu stanula po vítězstvích v okresním kole všechna družstva ve finále kraje. Starší žáci a mladší žákyně dobyli vítězství i zde, starší žákyně skončily druhé a mladší žáci čtvrtí.

Na podzim se Zeulenrodě opět uskutečnilo meziokresní a mezistátní atletické utkání. Družstvo Plzně, které bylo tvořeno převážně závodníky z Nýřan, zvítězilo.

Obrázek č. 8 Národní liga mladšího dorostu Praha - Juliska, Z. Bittengel

V roce 1978 obdržel nýřanský atletický oddíl TJ Tesla Nýřany titul Vzorný oddíl II. stupně. Bylo to další ocenění práce nejen aktivních závodníků, ale i všech činovníků nýřanské atletiky.

V březnu 1978 zvítězil starší žák Jiří Potůček výkonem 156cm ve skoku do výšky v soutěži Sokolovská laťka.

Květnové dny byly pro nýřanskou atletiku velmi bohaté. Nejdříve se uskutečnilo v pořadí již 4. mezistátní utkání s okresem Zeulenroda, ve kterém naši chlapci zvítězili.

Žák Karel Vojta se stal Přeborníkem kraje ve vrhu koulí a hodu diskem. Své kvality potvrdil i na Přeboru ČSR v Ostravě. Tam ve vrhu koulí vybojoval zlatou medaili. Na stejných závodech staršího dorostu, tentokrát však v Jablonci, si došel Zdeněk Bittengel pro bronzovou medaili.

V družstvech získali starší žáci titul Přeborník kraje. Úspěšné byly rovněž starší žákyně v poháru Československého rozhlasu.

Na podzim přivezl z Přeboru ČSSR nejúspěšnější závodník tohoto roku vrhač Karel Vojta bronzovou medaili.

Nýřanská atletika měla zastoupení i na Mistrovství Evropy v atletice, které se konalo v Praze na Strahově. Barvy nýřanské atletiky hájil jako vrchní rozhodčí u technických disciplín ve vícebojích Alois Havlovič.

Rok 1979 byl opět rokem, kdy se i atletické soutěže konaly ve znamení Československé spartakiády. Nýřanský atletický oddíl již pravidelně pořádá na svém atletickém stadionu závody v rámci okresu i kraje. Zlaté medaile z Krajského přeboru si tentokrát přivážejí dorostenci Stanislav Sládek za běh na 200m a Karel Vojta ve vrhu koulí. Tento rok byla rovněž přichystána další změna. Start Běhu nýřanské stávky 1890 se prvně stěhuje z areálu koupaliště na nýřanský atletický stadion.

Nýřanská družstva si ani tento rok ve svém přeboru nevedla špatně. Starší žáci se stali Přeborníky kraje, mladší dorostenci skončili druzí a postoupili do národní ligy. Ta se konala v září v Jablonci. Z jednotlivců v tomto období nejvíce zaujali Zbyněk Jíša šestým místem v oštěpu, Stanislav Sládek pátým místem v běhu na 1 000m Karel Vojta osmým místem v disku i kouli.

Největšího úspěchu však dosáhl Zdeněk Bittengel v chůzi na 10km, kdy vybojoval na Přeboru ČSSR bohužel nepopulární čtvrté místo.

Tohoto roku se rovněž uskutečnil již tradiční zájezd atletů do Zeulenrody.

Úspěšná byla i všechna čtyři žákovská družstva, která zvítězila v okresním kole Poháru Československého rozhlasu. Po postupu do krajského kola družstvo nýřanských starších žáků rovněž zvítězilo. V rámci celé republiky pak dokázalo v kategorii městských škol vybojovat místo třetí.

Sezona byla ukončena slavnostním zasedáním u příležitosti dvaceti let atletiky v Nýřanech.

Rok 1980 znamenal pro nýřanskou atletiku jedno z nejúspěšnějších období.

V dubnu se nýřanští dorostenci střetli s družstvem Zeulenrody a těsně zvítězili.

V Plzni se konal Krajský přebor dorostu na dráze. Naši atleti vystoupili na stupně vítězů celkem 17x. Zlaté medaile vybojovali: Jiří Potůček v hodů oštěpem a Josef Škrábek v běhu na 200m překážek.

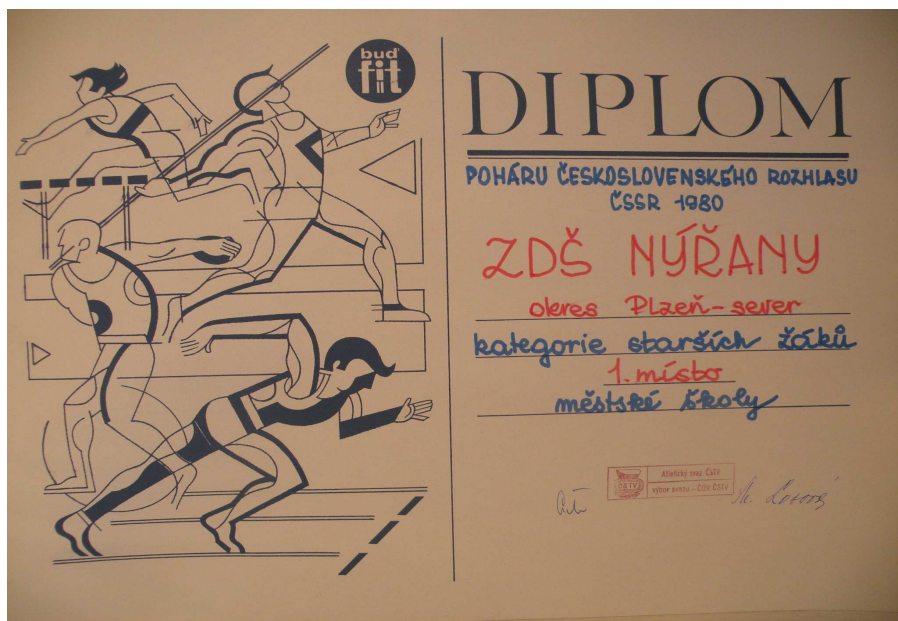
V Krajském přeboru žactva byli úspěšní Václav Krajdl ve vrhu koulí a Helena Zeleňáková v běhu na 300m. Oba dva v těchto disciplínách zvítězili.

Mladší dorostenci skončili druzí a opět se kvalifikovali do národní ligy, která se konala tentokrát na Kladně. Rovněž starší žáci dokázali své prvenství z předešlého roku obhájit.

Toto družstvo starších žáků však čekal mnohem větší úspěch. V kategorii městských škol zvítězili nýřanští atleti v celé ČSSR. Na základě tohoto úspěchu byli pozváni do jablonecké sportovní haly. Zde v konkurenci nejlepších škol potvrdili, že úspěch nebyl náhodný. V obrovské konkurenci obsadili druhé místo za školou z NDR. Tím získali i absolutní prvenství v celé ČSSR.

Díky tomuto úspěchu přijeli do Nýřan pohár Československého rozhlasu nýřanským atletům osobně předat Dana Zátoková, Ludvík Daněk, Imrich Bugár a další velikáni československé atletiky. Na tomto úspěchu se pod vedením trenérské dvojice Alois Havlovič a Lubomír Wichera podíleli: Josef Šefl, Václav Krajdl, Jaroslav Cink, Josef Koče, Petr Bláha, Ivan Běl, Alfréd Rácz, Imrich Varga, Josef Schlafer a Karel Stehlík.

Poněkud ve stínu tohoto vítězství zůstala výborná umístění nýřanských atletů na Přeboru ČSSR jednotlivců. Václav Krajdl vybojoval ve vrhu koulí čtvrté místo. V rámci ČSR byl však druhý. Josef Koče skončil ve skoku dalekém na šestém místě a Radek Zahradník ve vrhu koulí obsadil místo páté.

Obrázek č. 9 Diplom z Poháru Československého rozhlasu

Obrázek č. 10 Vítězné družstvo ZDŠ Nýřany při vyhlášení v kulturním domě

5.6 Období 1981 – 1985

(Informace v tomto období byly čerpány z kronik Atletického oddílu TJ Tesla Nýřany, ročníky 1981 – 1985, z řízeného rozhovoru s A. Havlovičem, V. Ciprou a E. Vodrážkovou)

Začátek roku 1981 věnovali nýřanští atleti dokončení svého atletického stadionu. Svépomocí bylo vybudováno doskočiště na skok vysoký a skok o tyči, dokončena klec na hod diskem a celé sportoviště tak získalo dnešní podobu.

Za sportovní činnost je nutné vyzdvihnout výkon dorostence Milana Váchy, který se stal Přeborníkem kraje v hodu kladivem a další závodníci atletického oddílu TJ Tesla Nýřany připojili 10 medailí. Družstva mladších dorostenců i dorostenek obsadila v Krajském přeboru družstev druhá místa.

Začátkem prázdnin o sobě dal vědět žák Ivan Běl, který dokázal na Přeboru ČSR vybojovat páté místo v šestiboji.

Na konci srpna nýřanští atleti na svém stadionu uspořádali Veteraniádu ČSR.

Sezona byla ukončena již téměř tradičním atletickým utkáním s družstvem Zeulenrody.

Nýřanští atleti – dorostenci Milan Vácha, Petr Hikisch a Václav Krajdí byli vyhlášeni nejlepšími sportovci okresu.

Nejlepším družstvem okresu byli vyhodnoceni mladší dorostenci a Lubomír Wichera získal titul Nejlepší trenér okresu.

Celý atletický oddíl TJ Tesla Nýřany obdržel titul Vzorný oddíl I. stupně.

Obrázek č. 11 Brigáda na stadionu Z. Jíša, S. Novák, J. Gabriel, Z. Mráček, A. Jungmann

Obrázek č. 12 Zakladatel atletiky v Nýřanech A. Havlovič při práci na stadionu

V letech 1982 a 1983 pomalu končí sportovní činnost další generace nýřanských atletů. Přebornický titul v obou letech vybojoval dálkař Josef Koče. Ten přidal i páté místo v ČSR. V jeho případě bylo ukončení atletické činnosti obzvláště škoda, neboť byl od žákovských let velikou nadějí československé dálky a sprintu.

Přebornický titul ve výšce přidal i Petr Bláha.

Na dráze ještě vybojovali tituly starší dorostenci: Robert Albrecht v oštěpu a Milan Vácha v hodů kladivem.

Nýřanským trenérům Aloisi Havlovičovi a Lubomíru Wicherovi nezbývalo nic jiného, než opět začít s výchovou nových atletů od nejmladšího žactva.

Vytváří se silné družstvo mladších zákyň, které vítězí v krajském Poháru Československého rozhlasu. Z jednotlivkyň je třeba vyzdvihnout Dagmar Murovou a Petru Augustinovou.

Na konci tohoto roku bylo rozhodnuto, že v příští sezoně 1984, kdy oddíl slavil 25 let svého trvání, poprvé přihlásí do soutěže družstvo mužů.

Obrázek č.13 25. výročí nýřanské atletiky - A. Havlovič, A. Jungmann, L. Wichera, V. Cipra, V. Schneiderwind, J. Gabriel, S. Novák

V roce 1985 se stal oddíl nositelem titulu Vzorný oddíl I. stupně. Měl celkem 97 členů, z toho 58 členů tvořila mládež. Disponoval schopným kádrem funkcionářů, trenérů i rozhodčích.

V tomto roce se vyškolilo 5 nových rozhodčích III. třídy a dva získali titul rozhodčích II. třídy.

V soutěžích bylo celkem 8 družstev, z toho 7 družstev mládeže a 1 družstvo mužů.

Družstvo starších žáků vybojovalo titul Přeborník kraje.

V krajském přeboru jednotlivců získali přebornické tituly: Bořivoj Lavička v kouli a Radek Straka v disku. Dušan Hajžman přidal místo druhé a totéž umístění vybojoval i na Přeboru ČSSR. Na tomtéž přeboru obsadil Bořivoj Lavička páté místo ve vrhu koulí, Jan Strejc v chůzi také páté místo a Radek Straka v disku místo deváté.

Celkem v tomto roce získal atletický oddíl TJ Tesla Nýřany 4 první výkonnostní třídy, 14 druhých a 43 třetích výkonnostních tříd.

5.7 Období 1986 – 1990

(Informace v tomto období byly čerpány ze zápisů z výročních schůzí atletického oddílu Nýřany, z řízeného rozhovoru s A. Havlovičem, V. Ciprou, z kroniky školy)

V roce 1986 oddíl nýřanské atletiky opět uspořádal závody ve skoku do výšky – Nýřanskou laťku. V ní se z domácích závodníků nejlépe umístila Lenka Valešová, která dosáhla výkonu 131cm.

V poháru československého rozhlasu se účastnila družstva mladších žákyň, které vybojovaly třetí místo v kraji, mladších žáků – druhé místo v kraji a starší žáci krajské kolo vyhráli. Starší žáci byli v celostátním hodnocení na třetím místě.

Tento rok také plnili žáci Odznak zdatnosti a mladší žák Martin Pašek získal zlatý odznak.

Do krajské soutěže oddíl atletiky přihlásil 7 družstev. „A“ družstvo starších žáků, které trénoval Václav Schneiderwind, se stalo Přeborníkem kraje. Družstva žákyň pod vedením Lubomíra Wichery a Drahuše Schneiderwindové skončily třetí ve skupině, ale do finále nepostoupily.

V závodě Krajského přeboru jednotlivců v Chebu vybojoval nýřanský atletický oddíl TJ Tesla Nýřany 13 medailí. Starší žák Bořivoj Lavička se svým výkonem ve vrhu koulí 15,12m stal Přeborníkem ČSR a zároveň nejúspěšnějším sportovcem města. Jeho výkon doplnil Radek Straka, který v hodu diskem dosáhl 43,94m a získal stříbrnou medaili.

Tohoto roku se také uskutečnil 1. ročník atletické soutěže Pohár ředitele školy. Tohoto klání se účastnili žáci nýřanské školy, kteří z velké většiny byli také členi atletického oddílu.

V roce 1987 se všechny závody nesly ve znamení 90. výročí organizované atletiky v Československu.

Sezona již tradičně začala výškařským závodem Nýřanská laťka. Tentokrát s účastí 77 závodníků v sedmi věkových kategoriích. Nejlepšího výkonu dosáhl Petr Mudra výkonem 164cm.

Opět proběhlo mezistátní utkání mezi okresy Plzeň – sever a Zeulenroda z NDR. Okresní atletické družstvo Československé socialistické republiky, které soutěž vyhrálo, tvořili převážně nýřanští závodníci.

Oddíl atletiky tohoto roku přihlásil do soutěže rekordních 10 družstev. Družstvo mladších žáků skončilo ve skupině první a v krajském finále pak čtvrté. Žákyně, které měly v soutěži družstva dvě, vybojovaly v kategorii starších páté místo a mladší pak třetí místo. Mladší dorostenci, které trénoval Václav Schneiderwind, obsadili druhé místo v kraji a postoupili do Přeboru ČSR družstev. Zde se umístili na sedmém místě.

Muži „A“ vybojovali v soutěži místo třetí. Poprvé za muže startovali i starší dorostenci.

Krajský přebor žactva proběhl v Karlových Varech. Z hodnotných výsledků je třeba připomenout: mladší žák Zdeňek Makoň zvítězil ve vrhu koulí výkonem 9,67m, starší žák

Martin Pašek obsadil druhé místo ve skoku o tyči, druhé místo ve vrhu koulí a třetí místo v hodu oštěpem.

Martin Cais pak ve skoku o tyči vybojoval místo třetí v kategorii dorostu. Ve starších žákyňích se stala přebornicí kraje výkonem 30,36m v hodu oštěpem Lenka Valešová. Dorostenec Bořivoj Lavička zvítězil ve dvou kategoriích – v kouli výkonem 14,76m a v hodu kladivem 38,92m. Radek Straka vyhrál disk výkonem 39,64m a Martin Pašek obsadil druhé místo v chůzi na 5km v čase 28:10,4 minut.

Na Přeboru ČSR Bořivoj Lavička zvítězil ve vrhu koulí s výkonem 14,42m a druhé místo vybojoval v hodu kladivem za 44,12m. Radek Straka obsadil druhé místo v hodu diskem s výkonem 39,70m a rovněž druhé místo v hodu oštěpem 52,22m.

Na Přeboru ČSSR pak Bořivoj Lavička vyhrál hod kladivem s výkonem 45,42m a druhý skončil ve vrhu koulí 14,89m. Radek Straka vybojoval 2 druhá místa. A to: v hodu diskem – 41,50m a v hodu oštěpem 54,22m.

Z těchto výsledků je zřejmé, že tito závodníci brzy nýřanský oddíl opustí a posílí některý atletický oddíl krajského města.

V roce 1988 bylo do krajského přeboru přihlášeno 10 družstev. 2 družstva mužů, 1 dorostenců, 1 dorostenek, mladší žákyně, starší žákyně, 2 družstva mladších žáků a 2 družstva starších žáků.

Ve výsledném účtování sezony pak tato družstva dosáhla následujících umístění. Muži „A“ obsadili místo druhé, muži „B“ pak skončili na místě sedmém v kraji. Dorostenci obsadili druhé místo, dorostenky jedenácté místo, mladší žákyně druhé ve skupině, starší žákyně čtvrté ve skupině, mladší žáci „A“ třetí ve skupině a starší žáci „A“ první místo ve skupině.

Z nejhodnotnějších výsledků této sezony v Krajském přeboru je třeba vyzdvihnout první místo Bořivoje Lavičky v kategorii dorostu v hodu kladivem (48,0m) a druhé místo ve vrhu koulí (15,43m). Radek Straka obsadil první místo v hodu diskem za výkon 39,82m a druhé místo v hodu oštěpem a výkonem 52,36m. Jan Schneiderwind byl třetí v dálce, kdy doskočil do vzdálenosti 589cm. Jan Strejc vybojoval druhé místo v tyči za výkon 290cm. Radmil Novák obsadil druhé místo na 300m překážek s časem 43,4s a Jaroslav Stach byl ve stejném závodě s výkonem 49,1s třetí. Martin Pašek v chůzi na 5km obsadil s časem 27:45,7min místo druhé.

Úspěšní závodníci v kategorii starších žáků v krajském přeboru byli v této sezoně Marek straka – druhý v chůzi na 3km s časem 17:59,1, Martin Mudra druhý ve skoku do výšky výkonem 162cm, Jan Pašek první ve vrhu koulí a rovněž první v hodu oštěpem s výkonem

44,66m. Jan Pašek byl úspěšný rovněž v osmiboji, kde v Krajském přeboru jednotlivců zvítězil s výkonem 3 799 bodů.

Nejúspěšnější závodnicí tohoto roku se stala Lenka Valešová, která rovněž v Krajském přeboru zvítězila v hodů oštěpem s výkonem 31,56m a ve vrhu koulí obsadila s 10,51m druhé místo. V kategorii mladších žáků se blýskl Martin Feifrlík, kdy ve skoku do výšky dosáhl výkonu 149cm.

Nýřanští atleti získali v tomto roce 9 přebornických titulů kraje a dalších 9 medailí.

Z dorostu byli nejúspěšnější na Přeboru ČSR v dorostu Bořivoj Lavička, který dosáhl ve vrhu koulí 15,17m, Radek Straka s 43,76m v hodů diskem a Martin Pašek, který zvládl chůzi na 5km za 28:53,4min.

Na Přeboru ČSSR dorostu Radek Straka zvítězil v hodů oštěpem s výkonem 59,46m. Jan Pašek v téže kategorii s výkonem 47,38m obsadil místo druhé. V kouli pak byl čtvrtý za 14,32m. V téže kategorii dosáhla výborného úspěchu i závodnice Lenka Valešová, která v hodů oštěpem získala páté místo za výkon 32,98m.

Práce atletického oddílu TJ Tesla Nýřany byla v tomto roce oceněna udělením bronzové plakety ČSTV. V této soutěži obsadili nýřanští atleti třetí místo v kategorii oddílů do 200 členů.

V tomto roce se stává posilou nýřanského oddílu stříbrský rodák Silvestr Kotek, který se v budoucnu stane nepostradatelným při organizaci Běhu nýřanské stávky 1890 ve funkci ředitele tratě.

Rok 1989 se nesl ve znamení oslav 30. výročí založení atletiky v Nýřanech. V tomto roce dosáhl oddíl atletiky TJ Tesla Nýřany 170 kmenových členů a řídil ho 11 členný výbor. Předsedou byl zvolen poprvé pan Stanislav Novák, který vystřídal pana Aloise Havloviče.

Trenérskou činnost v práci s děvčaty započal tandem Pavlína Caisová a Jitka Albrechtová. V trénování chlapců pokračovali Alois Havlovič a Václav Schneiderwind.

Listopadové události roku 1989 se promítly i do činnosti atletického oddílu. Zakladatel oddílu Alois Havlovič se mohl po desetiletích konečně věnovat i svému dalšímu koníčku, cestování. Proto se také vzdal funkce předsedy oddílu.

Zde je patrný jasný předěl jeho systematické práce při vedení závodníků všech kategorií a kronik a přehledů. V dalších obdobích je velice nesnadné dohledávat oddílové výsledky. Tímto rokem končí i precizní vedení kronik atletického oddílu.

Do krajských soutěží byla přihlášena družstva, jejichž počet překonal dosavadní rekord. Bylo jich celkem 11: muži „A“ a muži „B“, mladší a starší dorostenci, mladší dorostenky, starší žáci „A“ a „B“, starší žákyně, mladší žáci a mladší žákyně.

Toto sezona byla z pohledu Krajského přeboru družstev úspěšná pro muže „A“ a starší dorostence, kteří v této soutěži shodně obsadili třetí místo.

Velkými posilami družstva mužů se v této sezoně stali – Miroslav Fait, Vladimír Wichera, Milan Fajrajzl a Josef Škrábek.

V mladším dorostu byl neúspěšnějším sportovcem Jan Pašek, z dorostenek pak Lenka Valešová a Lenka Šrámková. Obě se probojovaly až na republikové přebory.

V družstvu žactva je třeba vyzdvihnout oštěpařský tandem Martin Hrách a Vlastimil Alexa, který se probojoval až na mistrovství republiky. Mladší žák Milan Wolf získal krajský přebornický titul ve čtyřboji.

V roce 1990 bylo do krajské soutěže přihlášeno 6 družstev. Muži „A“ a „B“, mladší dorostenci, starší žáci, mladší žáci a mladší žákyně. V trenérské činnosti se angažoval u družstva žáků Alois Havlovič, s žákyněmi pracovala Eva Jabůrová (bývalá úspěšná závodnice Eva Langová), a Pavlína Caisová. Družstvo mužů vedl Vladimír Woš.

Ze sportovní činnosti této sezony je třeba vyzdvihnout Přebornický titul mladších žáků. Starší žáci vybojovali v krajském přeboru družstev druhé místo. Muži pak skončili v kraji třetí. Mezi žákyněmi se v tomto roce žádný výrazný talent neprojevil, proto se ani družstvo medailově neumístilo.

Z řad jednotlivců měli na úspěších této sezony největší podíl: v kategorii dorostu Jan Schneiderwind ve skoku dalekém, v mužích pak Vladimír Wichera v hodů oštěpem, Antonín Cinterhof ve skoku do výšky, Václav Krajdl v kouli a disku, Vojtěch Cipra v disku, Miroslav Fait v běhu na 5km a 10km a Milan Fajrajzl v hodů kladivem.

Bohužel většina přesných výsledků z tohoto roku se nedochovala.

5.8 Období 1991 – 1995

(Informace v tomto období byly čerpány ze zápisů z výročních schůzí Atletického klubu Nýřany, řízeného rozhovoru s V. Ciprou, S. Kotkem)

Rok 1991 byl pro nýřanskou atletiku v mnoha ohledech zlomový. Colospolečenské události, které následovaly po revoluci v roce 1989, zasáhly i sportovní oddíly. Tělovýchovná jednota TJ Tesla Nýřany musela řešit problémy, se kterými se dosud nesešla. Zejména finanční

stránka, soběstačnost celé jednoty, případná výdělečná činnost a financování jednotlivých oddílů, začala být problémem.

Atletický oddíl z tohoto důvodu započal tedy přípravné práce potřebné k tomu, aby od 1. 1. 1992 mohl vzniknout samostatný oddíl, který nebude nijak závislý na tělovýchovné jednotě TJ Tesla Nýřany. A tak 1. ledna 1992 vznikl samostatný sportovní oddíl Atletclub Nýřany.

Bohužel z tohoto převratného období nelze dohledat žádné záznamy sportovních výkonů, ani pamětníci si nevybavují, kolik družstev bylo v soutěžích přihlášeno a jakých dosáhla výsledků.

Rok 1992 byl prvním rokem samostatné činnosti nového oddílu Atletclubu Nýřany. Tím se začala psát nová éra nýřanské atletiky.

Atletclub Nýřany přihlásil v této sezoně do krajských soutěží celkem 5 družstev. Byla to družstva mladších žáků a mladších žákyní, starší žákyně, dorostenky a družstvo mužů, které po ukončení sezony obsadilo z deseti družstev v krajském přeboru mužů sedmé místo.

Atletclub Nýřany se zúčastnil již jako samostatný oddíl i závodů v zahraničí. Byla opět navázána spolupráce se spřáteleným městem Zeulenroda, konkrétně s jeho atletickým oddílem. Nýřanští atleti se zúčastnili úspěšně i atletických závodů v Bad Köstritz. V září tohoto roku naopak nýřanský atletický klub hostil atlety z Zeulenrody.

Z další závodní činnosti tohoto roku je třeba připomenout účast členů Atletclubu Nýřany při závodech v přespolním běhu Velké ceně města Plzeň a v přespolním běhu v Tlučné. Atletclub Nýřany měl své zástupce nejen ve sportovním zápolení (především žakovské kategorie), ale i na poli rozhodcovském.

Nýřanský Atletclub je také pořadatelem nových závodů, které se rovněž stanou tradicí, a to Nýřanského duatlonu. Jeho první ročník se uskutečnil v květnu 1992 a jeho duší a hlavním organizátorem se stal člen Atletclubu Nýřany Silvestr Kotek.

Družstvo mužů se v prvním roce samostatné činnosti Atletclubu Nýřany zúčastnilo několika atletických závodů doma i v zahraničí, se střídavými úspěchy. V Krajském přeboru družstev obsadilo z deseti sedmé místo. Mezi nejlepší jednotlivce patřil v tomto roce chodec Zdeněk Bittengel, který časem 55:12,0min vytvořil svůj osobní rekord v chůzi na 10km a Silvestr Kotek, který pokořil oddílový rekord v běhu na 3 000m překážek s časem 10:48,1 min.

Jedním z nejvýraznějších závodů pro nýřanský Atletclub byl Přebor západní oblasti jednotlivců všech kategorií na stadionu Olymp Praha. Zde pro nýřanský Atletclub jeho závodníci vybojovali 5 medailí. Z toho 2 zlaté přidal Bořivoj Lavička ve vrhu koulí výkonem 15,51m a v kladivu výkonem 48,12m.

Žákovská družstva v této době trénovali manželé Jitka a Pavel Novákovi. Bohužel z tohoto období nelze dohledat žádné výsledky žákovských kategorií. O to více je dnes třeba ocenit obrovskou a systematickou práci Aloise Havloviče, který do roku 1989 poctivě vedl oddílové kroniky a jednotlivé úspěchy pečlivě zaznamenával.

Podle výsledků jednotlivců a z vyprávění pamětníků zde jasně vyplívá, jak se nové politicko-spoolečenské poměry promítly do činnosti oddílu. Je patrný úpadek výkonů i problémy se zabezpečením chodu oddílu. To je vše způsobeno zejména nedostatkem volného času činovníků i závodníků. Důležitou podmínkou činnosti klubu je rovněž jeho finanční zabezpečení.

Atletclub Nýřany se v roce 1993 angažoval nejen ve sportovní činnosti, ale i na poli kulturním a společenském. Atletclub Nýřany navázal spolupráci s nýřanským oddílem turistiky a byly uspořádány nové závody v přespolním běhu - Jarní běh Mexikem a Podzimní běh Mexikem. Trať vedla nýřanským lesoparkem Mexiko. Po organizátorské a rozhodcovské stránce závodů celou akci zabezpečovali členové Atletclubu. Největšího úspěchu v těchto závodech ve svých kategoriích dosáhly žákyně Barbora Farářová a Monika Ottová, které v běhu na 800m obsadily první a druhé místo.

V dubnu tohoto roku se konala v tělocvičně školy Velikonoční laťka ve skoku do výšky. Celkem se jí účastnilo 48 závodníků ve všech kategoriích. Nejhodnotnějších výkonů z domácích atletů dosáhli v kategorii mužů: Antonín Cinterhof s výkonem 170cm a mladší žák Jan Pech, který zdolal laťku ve výši 135cm. Do krajské soutěže Atletclub Nýřany přihlásil 3 družstva. Muži zakončili Krajský přebor družstev na pátém místě, mladší žáci skončili sedmý a mladší žákyně šesté. Žákovská družstva opět trénovali manželé Novákovi.

Atletclub Nýřany navazuje na tradici konání Běhu nýřanské stávky 1890 a v pořádání tohoto závodu nadále pokračuje. Tím není jeho dlouholetá tradice přerušena.

Na sportovní činnost je Atletclub Nýřany nucen si přivydělávat i jinými, než sportovními činnostmi. Proto také prvně pořádal Atletický ples v Nýřanech. Výtěžek z této akce finančně pokryl téměř polovinu závodní sezony.

V roce 1994 přihlásil Atletclub Nýřany do Krajského přeboru družstev 5 zástupců. Mladší žáky a žákyně, starší žáky a žákyně a družstvo mužů. Ti na závěr sezony vybojovali páté místo. Největším přínosem pro Atletclub Nýřany byly výkony Antonína Cinterhofa, který z celkových 455,5 bodů družstva získal více než čtvrtinu – 115,25 bodů. Závodil ve skoku vysokém (186cm), trojskoku (12,51m), ve skoku o tyči (320cm) a dálce (608cm). Druhý

nejúspěšnější závodník Bořivoj Lavička dosáhl 63,5 bodů ve vrhu koulí 12,65m a v hodů diskem 40,92m. O zbylé body se podělilo dalších 18 závodníků.

Atletclub Nýřany se angažoval i v jiné sportovní činnosti. Stal se spolupořadatelem prvního, ale bohužel i posledního, závodu horských kol v Nýřanech.

V roce 1995 byla přihlášena do krajských soutěží 4 družstva – mladší žáci a žákyně, starší žáci a žákyně a družstvo mužů. Výsledky tohoto roku nejsou příliš výrazné. V žácích se sice objevil nový běžecký talent Jiří Souček, který však v závěru tohoto roku se souhlasem oddílu přestoupil do AK Škoda Plzeň. Bohužel tento trend odchodů a odliv talentů do velkých oddílů se stane téměř tradicí. Proto také sportovní výsledky Atletclubu Nýřany v tomto období zaostávají za tradicí. To se projevuje především v kategoriích starších žáků a dorostu.

Družstvo mužů dokončilo sezonu na třetím místě ze čtyř družstev. Nejlepším jednotlivcem byl opět Antonín Cinterhof, který ze 184 bodů družstva vybojoval 60,75 bodů. Jeho nejlepší výkony této sezony jsou ve skoku do výšky (190cm), v trojskoku (12,71m), ve skoku dalekém (589cm) a v tyči (310cm). Druhým nejlepším jednotlivcem byl paradoxně dvaapůlkrát starší Petr Staněk, který dosáhl výkonů 40,78m v hodů diskem, 38,08m v hodů kladivem a 11,86m ve vrhu koulí.

5.9 Období 1996 – 2000

(Informace v tomto období byly čerpány ze zápisů z výročních schůzí Atletclubu Nýřany, řízených rozhovorů s V. Ciprou, S. Kotkem, P. Caisovou)

V roce 1996 měl Atletclub Nýřany 56 evidovaných členů. Z toho 4 ženy, 8 starších zákyň a 44 mužů.

Do krajských soutěží byla přihlášena pouze 2 družstva. Muži i starší dívky skončili shodně na čtvrtých místech.

Školeními prošli další členové Atletclubu, a tak novou posilou pro sbor rozhodčích je rozšířen o dalších 31 členů. Z toho 2 ústřední, 4 rozhodčí I. třídy, 9 rozhodčích II. třídy a 16 rozhodčích III. třídy. Tento počet kvalifikovaných pracovníků umožňoval tak Atletclubu Nýřany pořádání prakticky všech závodů na krajské úrovni.

Veterán Petr Staněk se probojoval na mistrovství Evropy veteránů hodů diskem ve švédském Malmö.

Rok 1997 byl pro Atletclub Nýřany ze sportovní činnosti velmi hubený. Manželé Novákoví skončili s trénováním žákovských družstev a přes usilovnou snahu vedení Atletclubu nebyla v tomto roce získána za toto trenérské duo adekvátní náhrada.

Do Krajského přeboru bylo přihlášeno pouze jedno družstvo mužů. To dosáhlo v závěrečném účtování na čtvrté místo ze šesti. Toto družstvo bylo patnáctičlenné a na jeho výsledku se nejvíce podíleli svými výkony Antonín Cinterhof, Petr Staněk, Roman Jabůrek, Bořivoj Lavička a Milan Fajrajzl.

Nejúspěšnějším závodníkem Atletclubu Nýřany se tohoto roku stal paradoxně veterán Petr Staněk. Ten se probojoval na Mistrovství ČR veteránů, kde získal tři první místa – a to ve vrhu koulí, hodů kladivem a v pětiboji. V této disciplíně dokonce vytvořil nový český veteránský rekord. Svůj výkon pak ještě podtrhl druhým místem v hodů diskem.

Z tohoto roku je pak třeba ještě vzpomenout účast zástupců oddílu, jako diváků, na závodech Weltklasse v Zurüchu. Dodnes se v klubu traduje, že právě účast nýřanských atletů přispěla 13. 8. 1997 ke skutečnosti, že na těchto závodech padly 3 světové rekordy v jeden den, což se doposud nikdy nepodařilo.

Z roku 1998 se příliš sportovních výsledků nedochovalo.

Z největších úspěchů, které člen Atletclubu Nýřany dosáhl, byla opět účast veterána Petra Staňka na Mistrovství Evropy veteránů, kde dokázal v hodů diskem vybojovat druhé místo. Nejlepším závodníkem družstva mužů, které obsadilo v Krajském přeboru družstev třetí místo, byl opět výškař Antonín Cinterhof. Pozitivem tohoto roku je fakt, že se podařilo získat nové trenérské vedení žákovských oddílů. Trénování těchto kategorií se ujali – Antonín Cinterhof, Roman Jabůrek, Jiří Loritz a Milan Vácha.

Rok 1999 byl příslibem pro budoucno. Opět se naplno rozběhly tréninky žákovských kategorií. Trenéři mládeže začali svoji práci od nejmenších, s cílem vybudovat perspektivní družstva.

Do soutěží byla přihlášena tři družstva. Mladší žáci a žákyně a družstvo mužů. Toto družstvo vybojovalo ve své soutěži páté místo. Toto umístění je zřejmě tohoto roku osudové, jelikož i veterán Petr Staněk se na Mistrovství světa veteránů v Anglii v hodů diskem a ve vrhačském pětiboji umístil dvakrát shodně na pátém místě.

Rok 2000 znamenal pro Atletclub Nýřany navázání na úspěšnější období ve sportovní oblasti. Tohoto roku má Atletclub 56 aktivních členů.

Do krajských soutěží se znovu zapojují žákovské kategorie – mladší žáci a žákyně. Činnost těchto družstev je příslibem pro budoucnost Atletclubu.

Družstvo mužů dosáhlo tohoto roku výrazného úspěchu a postoupilo do druhé ligy. V této soutěži se následně udrželo dvě sezony.

Rovněž na organizační úrovni vytváří Atletclub Nýřany podmínky pro dobrou závodní činnost. Aktivně působí 28 atletických rozhodčích.

Dlouholetou činnost Atletclubu Nýřany ocenilo i vedení města Nýřany tím, že poskytlo dotaci na výstavbu umělého povrchu atletického stadionu.

5.10 Období 2001 – 2005

(Informace v tomto období byly čerpány ze zápisů z výročních schůzí Atletclubu Nýřany, řízených rozhovorů s V. Ciprou, S. Kotkem, P. Caisovou)

V roce 2001 byla do krajských soutěží přihlášena tři družstva – starší žáci, starší žákyně a mladší žáci. Pod vedením trenérů ve složení Antonín Cinterhof, Jiří Loritz, Roman Jabůrek a Milan Vácha se úspěšně zapojila do krajských soutěží. Systematická práce s mládeží se začala projevovat rovněž na poli školního sportu. Umístění těchto družstev v tradičních školních závodech Poháru rozhlasu a Atletického čtyřboje naznačují výkonnostní růst žákovských kategorií.

Družstvo mužů v tomto roce statečně bojovalo v druhé lize.

Na jaře tohoto roku započala modernizace atletického stadionu. Byly konány přípravy k položení umělého povrchu. Vzhledem k časovému harmonogramu stavby se tradiční start přespolního běhu – Běhu města Nýřany – BNS 1890 (dříve Běh nýřanské stávky 1890) uskutečnil na asfaltové dráze právě rekonstruovaného oválu.

Slavnostní otevření nové dráhy se uskutečnilo 20. 9. za účasti desetibojaře Tomáše Dvořáka. Ten s mladými atlety oběhl čestné kolo na novém povrchu. Pro mnohé žáky to byl nezapomenutelný zážitek.

V roce 2002 je evidováno 142 členů Atletclubu Nýřany. Z toho je 50 dospělých, 5 dorostenců, 37 žáků a 30 dětí v závodní přípravce.

Do krajských soutěží bylo přihlášeno 5 družstev – mladší a starší žákyně, mladší a starší žáci a prvně družstvo dorostenek. Muži pak bojovali v druhé lize.

Práce s mládeží se projevila hlavně na půdě školního sportu, kdy do školských atletických závodů základních škol výrazně promluvili také žáci a zároveň atleti nýřanského Atletclubu. V tradičním závodě Poháru rozhlasu v okresním kole v roce 2002 získali starší žáci první místo s 5 156 body, mladší žákyně rovněž zvítězily s výkonem 4 092 bodů, starší žákyně obsadily druhé místo za 4 830 bodů, mladší žáci pak skončili čtvrtí se ziskem 3 118 bodů. Rovněž dobrá umístění byla i v Atletickém čtyřboji. V okresních kolech žáci zvítězili v kategoriích - mladší žáci (5 219 bodů), mladší žákyně (5 318 bodů), starší žákyně (7 415 bodů) a starší žáci obsadili druhé místo se ziskem 6 851 bodů.

Starší žáci úspěšnou sezonu završili vítězstvím v krajském kole Atletického čtyřboje a tím se kvalifikovali do celorepublikového finále, které se konalo 22. 6. 2002 v Šumperku. Zde v konkurenci i se sportovními školami obsadili ze 13 družstev místo osmé. Toto úspěšné družstvo tvořili závodníci – Jaroslav Wisura, Jan Rambousek, Jiří Chodora, Jan Kubásek a Marcel Šíma.

Družstvo mužů bylo vyhodnoceno jako nejlepší sportovní kolektiv města a oštěpař Martin Hrách získal ocenění Nejlepší sportovec města v kategorii jednotlivců.

Petr Staněk se tohoto roku opět zúčastnil Mistrovství Evropy veteránů a skončil zde na třetím místě.

Žákyně Hana Sládková získala druhé místo v sedmiboji starších zákyň Západočeského kraje. Tato závodnice byla členkou úspěšného družstva starších zákyň, jehož dalšími oporami byly Lucie Kunstvá – sprint, Romana Bednářová – skok vysoký, Lucie Lišková – skok daleký a Alena Volková – koule. Tyto závodnice v budoucnu reprezentovaly nýřanskou atletiku i v družstvu dorostenek.

Vedení Atletclubu se podařilo získat finanční prostředky na zkvalitnění stadionu. Z vlastních zdrojů bylo vybudováno nové ozvučení celého stadionu.

V roce 2003 měl Atletclub Nýřany 92 členů. Do soutěží bylo přihlášeno celkem 7 družstev.

Družstvo mužů bojovalo v baráži o zachování účasti v druhé lize. Z deseti družstev obsadili místo šesté.

V tělocvičně školy byla obnovena tradice Nýřanské laťky. Nej kvalitnějšího výkonu zde dosáhla dorostenka Romana Bednářová výkonem 169cm.

V měsíci květnu bylo prvně pořádáno na atletickém stadionu v Nýřanech kolo Krajského přeboru družstev mladších žáků a zákyň.

Úspěchem pro nýřanskou atletiku skončilo druhé kolo mladších žáků ve Stříbře, které nýřanští vyhráli. Z družstva mužů největší úspěch v kategorii jednotlivců slavil Petr Staněk, který na

Mistrovství České republiky veteránů vybojoval čtyři první místa – (v kouli, disku, kladivu a vrhačském pětiboji).

Ve školním sportu se projevila práce trenérů Antonína Cinterhofa a Jiřího Loritze, kdy v okresním kole Poháru rozhlasu získali první místa starší žáci s výkonem 5 437 bodů, starší žákyně 4 510 bodů, mladší žákyně 4 047 bodů a mladší žáci obsadili místo druhé se ziskem 3 506 bodů.

V Atletickém čtyřboji pak byla tato družstva rovněž úspěšná na úrovni okresního kola. Vítězství dosáhla družstva mladších žáků, starších žáků a starších žákyně. Mladší žákyně obsadily druhé místo.

Členové Atletclubu se opět věnovali zvyšování kvalifikace rozhodčích. V tomto roce bylo proškoleno dalších 5 rozhodčích III. třídy a 2 rozhodčí II. třídy.

V roce 2004 řídil Atletclub Nýřany jedenáctičlenný výbor, který prakticky ve stejném složení pracuje dodnes. V tomto roce je evidováno 102 členů klubu.

Do krajských soutěží bylo přihlášeno 5 družstev – muži, mladší žáci a žákyně, starší žáci a žákyně.

Družstvo mužů opět postoupilo do baráže o druhou ligu. Tyto závody se konaly poprvé na nýřanském stadionu. Největším přínosem pro nýřanské družstvo byli závodníci – Roman Jabůrek, který vybojoval 97 bodů, Martin Hrách 88 bodů, Petr Staněk 78 bodů a Antonín Cinterhof 63,5 bodů.

Žákovské kategorie opět trénovali Antonín Cinterhof, Jiří Loritz, Milan Vácha a Roman Jabůrek.

V krajských soutěžích skončili mladší žákyně šesté v kraji, starší žákyně sedmé a dorostenky páté. Žákovská družstva byla doplněna novými talenty a zde se již začínají prosazovat vrhačky Kateřina Váchová, Aneta Chodorová a Kateřina Žaloudková, která v hodu kladivem získala první místo v kraji. V republikovém finále pak obsadila dvanácté místo.

Ve školním sportu byli reprezentanti Atletclubu velmi úspěšní.

V březnu 2005 proběhlo vyhlášení nejlepších sportovců města Nýřany. V žákovské kategorii byla nejlepším sportovcem města vyhlášena Přebornice kraje v hodu kladivem Kateřina Žaloudková. Za muže vyznamenání převzal Roman Jabůrek a za dlouholetou činnost závodníka a rozhodčího na poli atletiky Antonín Junngman.

Do krajských soutěží bylo přihlášeno 6 družstev – mladší žákyně a mladší žáci, starší žákyně a starší žáci, dorostenky a muži.

Žákovská družstva byla úspěšná zejména v tradičních školních atletických soutěžích.

Atletclub Nýřany byl i v tomto roce opět pořadatelem Nýřanského duatlonu, kterého se zúčastnilo 31 závodníků. Na podzim byl uspořádán již tradiční Vrhačský čtyřboj, kdy se v disciplínách vrhu koulí, hodu kladivem, hodu diskem a hodu oštěpem utkalo 22 borců.

Kromě aktivní sportovní činnosti se muži účastnili také soustředění v Železné Rudě, jehož hlavním cílem bylo, kromě jiného, také utužení kolektivu.

Ve spolupráci s místním turistickým oddílem Psohlavci pořádal 27.12. Atletclub Nýřany 1. ročník turistického pochodu. - Po zmrzlé stopě Janovského vodníka. Tato tradice je dodržována dodnes a každým rokem je účast početnější.

5.11 Období 2006 – 2011

(Informace v tomto období byly čerpány ze zápisů z výročních schůzí Atletclubu Nýřany, řízených rozhovorů s V. Ciprou, S. Kotkem, P. Caisovou, B. Rodkem)

V roce 2006 bylo registrováno 90 členů Atletclubu Nýřany. Do krajské soutěže bylo přihlášeno 5 družstev – mladší a starší žákyně, mladší žáci, dorostenky a družstvo mužů. To v závěrečném účtování získalo třetí místo. Jeho největší oporou byli opět Martin Hrách, jenž se ziskem 51 bodů vybojoval více než čtvrtinu celkových bodů družstva. Druhý v pořadí Roman Jabůrek přispěl 29,5 body. Třetím nejúspěšnějším závodníkem byl Tomáš Hašek, který pro družstvo získal 24,75 bodů.

Petr Staněk se zúčastnil nejvyšších veteránských atletických soutěží – Mistrovství světa v Rakousku, kde v disku dokázal získat čtvrté místo. Na Mistrovství Evropy v Poznani pak uspěl v hodu diskem a ziskem bronzové medaile, pak osmým místem ve vrhačském pětiboji.

V květnu tohoto roku byl opět pořádán již tradiční Nýřanský duatlon, ve kterém se utkalo 32 závodníků. Podzim pak byl ve znamení Vrhačského čtyřboje, kde bojovalo 27 závodníků.

Ve školních atletických disciplínách se v okresních kolech nýřanští atleti opět prosadili. Výborným výsledkem skončilo okresní kolo Atletického čtyřboje, kdy vítězství slavila družstva mladších žáků (6 536 bodů), mladších žákyní (6 863 bodů) a starších žákyní (6 724 bodů). Starší chlapci pak o pouhých 28 bodů obsadili druhé místo.

V Poháru rozhlasu roku 2006 v okresním kole zvítězila družstva mladších žákyní (4 645 bodů) a starších žákyní (5 267 bodů). Mladší žáci skončili třetí (3 067 bodů) a starší žáci obsadili druhé místo (5 666 bodů).

V roce 2007 bylo registrováno 98 členů Atletického klubu Nýřany, z toho 46 aktivních sportovců. Do krajských soutěží bylo přihlášeno opět 5 družstev – mladší a starší žáci, mladší a starší žákyně a družstvo mužů

Žákovská družstva opět trénoval již zaběhlý kolektiv trenérů – Antonín Cinterhof, Jiří Loritz, Milan Vácha a Roman Jabůrek.

V okresním kole Poháru rozhlasu dosáhla v tomto roce na vítězství pouze starší děvčata se ziskem 5 294 body. Mladší žákyně vybojovaly druhé místo za 4 096 bodů a mladší a starší žáci obsadili shodně místa třetí.

Starší žákyně svým vítězstvím postoupily do krajského kola a svoji výkonnost potvrdily ziskem stříbrných medailí.

V Atletickém čtyřboji dokázala zvítězit družstva mladších žákyní (5 931 bodů) a starších žákyní (6 556 bodů). Mladší žáci i starší žáci pak dosáhli na místo třetí.

Kromě mistrovských soutěží se opět na jaře uskutečnil Nýřanský duatlon a na podzim roku Vrhačský čtyřboj.

Ačkoliv budu Běhu města Nýřany – BNS věnovat samostatnou kapitolu, musím se zmínit o tomto ročníku, který přinesl nečekanou událost. Celý závod postihlo nebývale silné krupobití, které napáchalo velké majetkové škody, ale žádný ze závodníků kupodivu neutrpěl zranění.

Obrázek č. 14 Družstvo starších žákyní na Poháru rozhlasu s trenérem J. Loritzem

V roce 2008 má nýřanský Atletclub 112 registrovaných členů. Do krajských soutěží bylo přihlášeno 5 družstev – muži, mladší žáci, mladší žákyně, starší žáci a starší žákyně.

V tomto roce s příchodem Bohumila Rodka a jeho svěřenců vznikla velmi silná žákovská družstva. Velkým přínosem byla i pomoc Jaroslava Voldřicha, trenéra plzeňských pětibojařů, který pomáhal s tréninky žáků. Při trénincích žáků a žákyní stále pracovali domácí trenéři Antonín Cinterhof, Jiří Loritz, Milan Vácha. Roman Jabůrek se pak speciálně věnoval tyčkářským talentům. Největší naději v této disciplíně vkládal klub do atletek Elišky Svobodové a Jany Reissové.

Z celkových výsledků z této sezony získali v Krajském přeboru družstev mladší žákyně i mladší žáci první místo, starší žáci druhé místo, starší žákyně a muži pak obsadili shodně pátá místa.

V jednotlivcích získal Atletclub Nýřany tři Přebornické tituly Plzeňského a Karlovarského kraje a 11 Přeborníků oblasti.

Ve školní atletice dominovaly starší žákyně, které zvítězily v okresním kole Atletického čtyřboje (5 801 bodů). Mladší žáci v této soutěži obsadili první místo (6 847 bodů), starší žáci první místo (6 533 bodů) a mladší žákyně skončily též na prvním místě (5 947 bodů).

V Poháru rozhlasu byla družstva rovněž úspěšná. Nýřanští atleti zvítězili hned třikrát. A to v kategorii mladších žákyní (4 390 bodů), starších žáků (5 033 bodů) a starších žákyní (4 887 bodů).

17. ročníku Nýřanského duatlonu se na jaře tohoto roku zúčastnilo 28 závodníků a na podzim Vrhačského čtyřboje 19 závodníků.

Školní týmy soutěžily ve vícebojařských kláních

Kralovice/ Okresní přebory v atletickém čtyřboji mladšího a staršího žactva proběhly v týdnu v Kralovicích.

Na stadionu s umělým povrchem u základní školy triumfovaly pětičlenné výběry nýřanské základky, které vyhrály všechny čtyři kategorie. Zejména soutěž mladších zákyň ovládly suverénně s náskokem 1276 bodů. Na medaile dosáhlo celkem šest škol. Koncem května v Nýřa-

neh proběhne okresní kolo Poháru rozhlasu.

Výsledky – mladší zákyňe: 1. ZŠ Nýřany 5947 b., 2. Gymn. Plasy 4671, 3. ZŠ Horní Bríza 4484.

Mladší žáci: 1. ZŠ Nýřany 6847 b., 2. ZŠ Plasy 6560, 3. ZŠ Kralovice 6197.

Starší zákyňe: 1. ZŠ Nýřany, 2. ZŠ Horní Bríza, 3. ZŠ Kralovice.

Starší žáci: 1. ZŠ Nýřany, 2. ZŠ Kralovice, 3. ZŠ Heřmanova Huť. (kpo)

NEJLEPŠÍ ATLETI. Ve čtvrtek proběhlo klání školních atletických týmů. V okresním kole čtyřboje starších žáků zvítězila ZŠ Nýřany (uprostřed) před ZŠ Kralovice (vpravo) a ZŠ Heřmanova Huť. Foto: Roman Čuřík

Obrázek č.15 Článek z Plzeňského deníku

V roce 2009 Atletclub Nýřany přihlásil do krajských soutěží 5 družstev ve stejném zastoupení jako v předešlé sezoně.

Muži ve své soutěži nakonec uhájili třetí pozici.

Nejvýraznějšího úspěchu dosáhli ve čtvrtém kole krajské soutěže, kdy na domácím stadionu obsadili druhé místo. Bodově nejvíce družstvu mužů v tomto roce přispěli Roman Jabůrek ve

skoku o tyči a v hodu oštěpem a David Cipra ve vrhu koulí a hodu kladivem. Z mladých talentů je třeba připomenout výkony ve skoku dalekém a bězích Václava Berana.

Z žákovských družstev dosáhly nejvýraznějšího umístění starší žákyně. Ty se probojovaly na Mistrovství ČR, které proběhlo 3. října v Břeclavi. Zde mezi deseti družstvy doslova vyválčily bronzové medaile. Na tomto úspěchu se nejvíce trenérsky podílel Bohumil Rodek. Nejvíce bodů pro družstvo pak získaly – Jana Reissová (18,66), Denisa Benešová (17), Kateřina Lopatová (12,91) a Eliška Svobodová (9,5).

Ve školních atletických závodech – v Atletickém čtyřboji – na vítězství dosáhlo pouze družstvo starších žákyní (6 438 bodů).

V Poháru rozhlasu zvítězilo družstvo starších žákyní (5 511 bodů) a postoupilo do krajského finále, kde skončilo na místě třetím.

Obrázek č. 16 Článek z Plzeňského deníku

V roce 2010 je zaregistrováno rekordních 202 členů Atletclubu Nýřany. S příchodem trenéra Bohumila Rodka a jeho trenérské skupiny se nejen rozrostl počet členů, ale především se zkvalitnila příprava mládeže.

Atletclub získal od atletického svazu statut Sportovní středisko mládeže.

Do krajských soutěží bylo přihlášeno 7 družstev. Mladší žáci a žákyně, starší žáci a žákyně, dorostenky, dorostenci a družstvo mužů. Kromě toho se nejmladší adepti atletiky ze sportovního střediska zúčastnili svých přípravných závodů.

Atletclub Nýřany byl i v tomto roce pořadatelem několika tradičních závodů. V lednu proběhla v tělocvičně školy Nýřanská laťka s účastí 14 závodníků a závodnic, v květnu pak kromě Běhu města Nýřany pod metodickým vedením Silvestra Kotka proběhl Nýřanský duatlon (19. ročník). Na podzim se pak atleti utkali ve Vrhačském čtyřboji.

Kromě toho uspořádal Atletclub Nýřany během roku 3x veřejné závody a 3x utkání atletických přípravek. Tyto akce samozřejmě organizačně zajišťoval Atletclub Nýřany.

S velkým úspěchem skončilo Mistrovství ČR v hale v Jablonci. Štafeta starších zákyň zvítězila a Jana Reissová vytvořila svůj osobní rekord ve skoku o tyči výkonem 2,75m.

Přebor jednotlivců Plzeňského a Karlovarského kraje mladšího a staršího žactva ovládl nýřanský Atletclub na závodech ve Stříbře. Získal 29 medailí, z toho 13 zlatých. Největší úspěch této sezony však slavily starší žákyně. Ve finále družstev na Kladně se staly mistryněmi České republiky.

Družstvo mužů své účinkování v této sezoně ve své soutěži zakončilo třetím místem. Největší oporou v něm byl tyčkař Roman Jabůrek a vrhač David Cipra.

Z mimosportovní atletické činnosti je třeba zmínit opět uspořádání stále populárnějšího turistického pochodu Zamrzlou stopu Janovského vodníka.

Obrázek č. 17 Vítězné družstvo starších zákyň s trenérem Bohumilem Rodkem

V roce 2011 měl Atletclub Nýřany 186 registrovaných členů. Do krajských soutěží byla přihlášena družstva mladších žáků a žákyň, starších žáků a žákyň a družstvo mužů.

Většině starších žákyň z úspěšného družstva byl umožněn přestup do Škody Plzeň. Proto byla budována družstva nová.

Muži vyhráli Přebor Plzeňského a Karlovarského kraje a postoupili do baráže o druhou ligu. Ta se konala v Týništi nad Orlicí. Z 12 družstev obsadili nýřanští atleti místo osmé a tudíž nepostoupili.

Ve školních atletických soutěžích se nýřanští žáci účastnili okresních kol Atletického čtyřboje a Poháru rozhlasu. V Atletickém čtyřboji se na medailových pozicích umístily starší žákyně, které vybojovaly druhé místo a dosáhly 6 225 bodů. V Pohár rozhlasu obsadili mladší žáci druhé místo (2 904 body), mladší žákyně třetí místo (3 847 bodů) a starší žákyně zvítězily se ziskem 5 028 bodů.

5.12 Historické souvislosti Běhu města Nýřany – BNS

(Informace v této kapitole byly čerpány z kroniky Běhu nýřanské stávky 1890, kroniky města Nýřany, z řízeného rozhovoru s E. Vodrážkovou, A. Havlovičem)

Historii dnes již kultovního závodu začali psát nýřanští atleti nadšenci sdružení kolem učitele místní základní školy Aloise Havloviče. Po rozhovoru s ním a paní učitelkou Emílií Vodrážkovou (jedinou pamětnicí všech ročníků tohoto závodu) jsem zjistila, jak k uskutečnění tohoto závodu i jeho názvu vlastně došlo. Vzhledem k tomu, že atletický oddíl v Nýřanech existoval již od roku 1959, byla z vyšších míst požadována, také kromě závodní, nějaká angažovaná činnost. Proto nýřanští atleti vše s Aloisem Havlovičem vymysleli závody v přespolním běhu pro širokou veřejnost. Tehdy však ještě nemohli tušit, jakých rozměrů a věhlasu se tento počín v budoucnu dočká. Jak tehdejší politické vedení města i okresu požadovalo, musel mít závod i nějaké politické pozadí, nejlépe v názvu. Proto Alois Havlovič zvolil do názvu tohoto běhu tragickou událost, která se odehrála v Nýřanech v roce 1890.

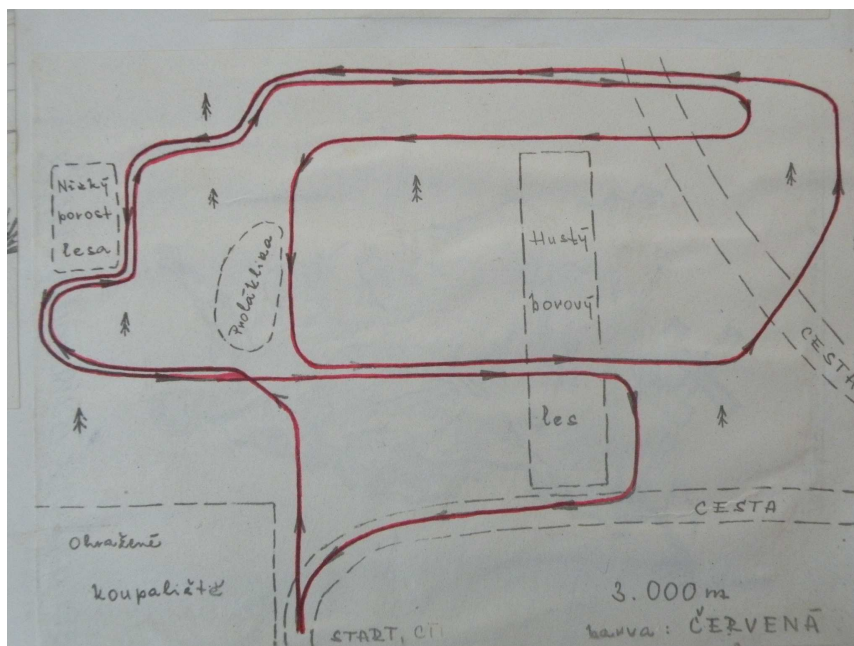
Z historického hlediska je první zmínka o Nýřanech z roku 1272, kdy patřily k chotěšovskému klášteru. Jednalo se o malou usedlost s 28 domy. Avšak kolem poloviny 19. století zde byla objevena velká ložiska černého uhlí. Počet obyvatel rychle narůstal, převážně se jednalo o horníky a jejich rodiny. Začátek 20. století byl ve znamení bouřlivého nárůstu dělnického hnutí. Důvodem byla velmi nuzná situace dělníků – zejména pak horníků.

V osmdesátých letech začaly první stávky nýřanských horníků za zlepšení životních podmínek. K největší a zároveň k nejtragičtější stávce došlo v květnu 1890. 1. května tohoto roku slavili dělníci první Svátek práce. I v Nýřanech prošel průvod asi 2 000 horníků. K zajištění pořádku bylo povoláno vojsko. Vše však proběhlo bez problémů. Byl to ale klid před bouří. 19. května se sešli horníci celého Nýřanska v Tlučné a vypukla stávka. Panstvo na nýřanských dolech bylo nemile překvapeno a vyděšeno. Ihned bylo povoláno vojsko. Konkrétně 73. pěšácký pluk z Chebu. Byl tvořen převážně Němci. Ráno 20. Května 1890 táhl zástup stávkujících na důl Marta na Pankráci, kde si chtěli vyzvednout poukázky na potraviny. Službu před dolem mělo 16 vojáků, kterým velel poručík Budiner. Vyzval horníky, aby se rozešli. Když se tak nestalo, nařídil vojsku do neozbrojených horníků střílet. Po pěti salvách zůstalo na cestě před domem 13 mrtvých. Mezi nimi byl i třináctiletý chlapec. Desítky lidí byly zraněny. Dohru měla stávka ještě před soudem v Plzni. 5 horníků bylo odsouzeno k žaláři. Vrazi nevinných lidí byli dokonce vyznamenáni.

Ačkoliv tato událost neměla s komunistickou stranou Československa žádnou souvislost, vedení města i okresu v sedmdesátých letech 20. století tento název vyhovoval a byl jimi schválen.

5.13 Významná období Běhu nýřanské stávky 1890 - Běhu města Nýřany - BNS 1890

Obrázek č.18 Plánek první trasy BNS 1890

V neděli 16. května 1971 v 10.00 hodin se konal 1. ročník Běhu nýřanské stávky 1890. Záštitu nad tímto ročníkem přijal i deník Mladá fronta. Start prvního ročníku se uskutečnil v Mexickém lese v prostoru areálu koupaliště. Tyto závody byly doprovázeny i pietní akcí a položením věnců u pomníku obětí. Trať přilákala 63 závodníků v 9 kategoriích a více než 400 diváků. Úvodní ročník měl i své dětské nemoci. Několik závodníků na trati zabloudilo, ale i tak se dostali do cíle. Jak pamětníci udávají, vše závodníci brali s humorem a rozhodně na tento běh v budoucnu nezanevřeli. Nejmladšímu závodníkovi bylo 10 let, nejstaršímu 60 let. Hlavní závod v kategorii mužů o délce 3 km vyhrál Vladimír Čech v čase 9:53,2 minut ze Škody Plzeň.

Během roku nabrala tato akce nejen sportovních, ale i společenských rozměrů. Nesla se také ve znamení výročí 700 let založení Nýřan. Již start druhého ročníku s sebou přinesl velkou změnu. Startovalo se před budovou Městského úřadu v Nýřanech a tím zároveň před pomníkem padlých horníků. Startu předcházela pietní akce, které se zúčastnili i tehdejší politické krajské špičky. I trať doznala změn. Především v hlavním závodě, který byl koncipován jako běh mužů a především veteránů, často bývalých reprezentantů. Trať hlavního závodu měřila 10 km a vedla na Pankrác a Kamenný Újezd. Hlavní závod byl doplněn vloženými závody dětských a dorosteneckých kategorií. Trať závodu se pak několik let neměnila i přes problémy s uzavíráním dopravy. Vítězem druhého ročníku hlavního závodu se stal zasloužilý mistr sportu Václav Chudomel z Bohemians Praha časem 0:44.04,4. Další ročníky se odehrávaly na téže trati, a získávaly stále větší popularitu. Též se rozrůstal počet startujících, kteří se sjížděli prakticky z celé republiky. Hlavního závodu se účastnili především veteráni. Třetí ročník vyhrál M. Ciboch ze Slavie Praha časem 34:58,6 minut. Z dalších významných výsledků tohoto období je třeba připomenout čtvrtý ročník, kdy si v hlavním závodě opět přisvojil vítězství Václav Chudomel časem 34:14,6 minut. V závodě veteránů startovali v tomto ročníku 2 běžci nad 70 let. A to Miroslav Luňák a ing. Karel Hrbek. Oba trať dokončili.

Obrázek č. 19 Nejstarší účastník běhu ing. Karel Hrbek

Příští ročníky byly v hlavním závodě především soubojem Václava Chudomela se zbytkem startovního pole. V pátém ročníku ho odsunul na druhé místo s časem 33:22,6 Ivan Ullsperger z Liazu Jablonec. Pátý ročník Běhu nýřanské stávky byl vyhlášen mistrovstvím ČSR veteránů v přespolním běhu na 10 km a zároveň byl krajským přeborem mužů. Závodníci byli hodnoceni odlišně podle kategorií a vítězové se stali Přeborníkem kraje pro rok 1975.

Šestáho ročníku v roce 1977 se Běhu nýřanské stávky, ve všech kategoriích, včetně žákovských účastnilo 167 závodníků z 58 škol a TJ. Zde je patrné, jakou popularitu si závod vybudoval.

V tomto ročníku byl pokořen dosavadní traťový rekord Ivanem Ullspergerem z Liazu Jablonec, kdy trať absolvoval časem 0:32.02,0.

Obrázek č. 20 Start veteránů v roce 1972

Obrázek č. 21 Start žáků

V polovině měsíce května roku 1978 byl opět uspořádán Běh nýřanské stávky 1890. Tento ročník se vyznačoval hned několika zajímavostmi. Zúčastnilo se ho 347 závodníků a vyhrál jej opět Ivan Ullsperger. Poprvé se zde ale objevil zahraniční účastník. Byl jím veterán z NSR T. Luft. Závod se mohl pochlubit také účastí nejstaršího běhajícího veterána - jihlavského Ing. Hrbka, který v roce 1978 oslavil své osmdesáté narozeniny.

V roce 1979 devátý ročník Běhu nýřanské stávky 1890 vyhrál poprvé jeden z nejlepších krysařů Evropy těchto let Vlastimil Zwiefelhofer.

Při desátém ročníku BNS 1890 přálo pořadatelům počasí a diváci viděli výborné závody. V kategorii veteránů byl nejrychlejší Stanislav Nebojsa z Gottwaldova.

Obrázek č. 22 Pietní akt u pomníku zastřelených horníků

V sobotu 16. 5. 1981 se začala druhá desítka ročníků Běhu nýřanské stávky 1890. V kategorii veteránů zvítězil závodník z tehdejší NSR K. Luft a svým vítězstvím vzal Stanislavu Nebojsovi možnost odvézt si putovní kahan definitivně do tehdejšího Gottwaldova.

16. ročníku Běhu nýřanské stávky 1890 v roce 1984 se zúčastnilo tehdy rekordních 711 závodníků, z toho 579 dětí. Vítězství si z Nýřan odvezl V. Sýkora v kategorii mužů a mezi veterány dominoval Stanislav Nebojsa z Gottwaldova.

Výsledky a počty závodníků v letech 1985 – 1990 se bohužel nedochovaly ani v osobních archívech běžců. Tyto ročníky však byly pravidelně pořádány.

Rok 1991 pro Běh nýřanské stávky 1890 se stal významným. Hlavně z důvodu přesunu startu na atletický stadion. To celé akci významně prospělo. Především z toho důvodu, že vložené závody mohly být obohaceny o starty závodníků a závodnic od dvou let věku. Málodke v republice je možné vidět tak skvělou organizaci dětských závodů. I z tohoto důvodu se stal tento běh jedním z nejznámějších mezi běžci v celé republice. Každých 5 minut startuje další rozběh, což znamená, že během cca 45 minut se na trati vystřídá okolo 500 malých dětí. I proto je tato akce každoročně navštěvována několika stovkami diváků. Samozřejmě na

pořadatelství i organizaci se významnou měrou podílí také nýřanská základní škola. 21. ročník Běhu nýřanské stávky na nové trati vyhrál v hlavním závodě na 10 km Stanislav Fux ze Slavie Pacov časem 0:33.00,0.

V roce 1992 se v dětských kategoriích účastnilo v běhu 315 dětí. V hlavním závodě zvítězil Miroslav Sajler z SSC Mariánské Lázně v čase 0:31.32,0.

23. ročník přinesl v roce 1993 další změnu. Ta se týkala názvu celé akce. Jelikož největším sponzorem závodů se stalo město Nýřany, Atletclub Nýřany rozhodl o změně názvu na Běh města Nýřany – BNS 1890. V tomto roce, stejně jako v roce předešlém, pokořil rekord tratě Miroslav Sajler časem 0:30.51,0. V dětských kategoriích závodilo 362 dětí.

Další rekord tratě padl v roce 1994, kdy Radim Kunčický z Olympu Praha zvítězil v čase 0:30.28,0.

V roce 1995 došlo k úpravě trati v důsledku výstavby dálnice. Proto tento ročník stanovil i nový traťový rekord. Dosáhl ho vítěz hlavního závodu Miroslav Sajler časem 0:31.32,0.

Ve 28. Ročníku Běhu města Nýřany v roce 1998 vyrovnal traťový rekord Michal Jeránek z Dukly Praha. Účast v hlavním závodě byla 77 běžců.

V roce 1999 se opět změnila trať hlavního závodu. Proto vítěz tohoto ročníku, Zdeněk Dubravčík z Baníku Stříbro, stanovil nový traťový rekord s časem 0:31.45,0. Tím byl vytvořen základní rekord tratě, jež měla mít již definitivní podobu. Jak se ale v roce 2005 ukázalo, příroda tomu chtěla jinak. Nebyla to však jediná změna v tomto ročníku. Vzhledem k malé naplněnosti vložených závodů staršího žactva, se nýřanští atleti rozhodli pro změnu v organizaci. V těchto věkových kategoriích byly poprvé uspořádány štafetové závody třídních kolektivů na 3x300 metrů. Těchto závodů se účastní nejen děti z nýřanské školy, ale i z okolí. Tím výrazně vzrostl počet běžců této kategorie. Stejným způsobem jsou závody této kategorie koncipovány dodnes.

Obrázek č. 23 Současný plán tratě

Ve významném roce 2000 a zároveň jubilejním 30. ročníku Běhu města Nýřany – BNS 1890 zvítězil v hlavním závodě a obhájil tak vítězství z předešlého roku Zdeněk Dubravčík z Baníku Stříbro v čase 0:32.23,0.

V roce 2001 byla celková účast běžců ve všech kategoriích (včetně nejmenších dětí předškolního věku) 560 závodníků – z toho v hlavním závodě na 10 km běželo 91 běžců. Zvítězil opět Zdeněk Dubravčík, (již z AC Mariánské Lázně), v čase 0:32.09,0.

Rok 2002 je zajímavý tím, že se závodě ve všech kategoriích účastnilo již 636 běžců. Touto účastí se běh řadí k nejvýznamnějším běhům v České republice. Zajímavostí tohoto ročníku je i účast 21 žen v hlavním závodě. Celkovým vítězem pak byl opět Zdeněk Dubravčík z AC Mariánské Lázně časem 0:32.42,0.

Pro celou nýřanskou atletiku a samozřejmě pro Běh města Nýřany – BNS 1890 je důležitý rok 2005, kdy hlavní závod na 10 km, kterého se účastnilo rekordních 109 mužů a 22 žen, byl

vybrán jako Mistrovství ČR veteránů v krosu na 10 km. Vítězem hlavního závodu se pak v čase 0:31.26,0 stal Pavel Faschingbauer z AK Kroměříž. Vytvořil tím nový traťový rekord. V roce 2006 doznal hlavní závod na 10 km poslední změnu tratě. V důsledku povodní došlo ke stržení mostu do Kanatajchského lesa, čímž by se závod výrazně zkrátil, proto byl nalezen nový prostor, kterým byl tento úsek nahrazen. Tato trať je využívána dodnes. V hlavním závodě startovalo 61 mužů a 15 žen. Vítězem se stal Roman Skalský z AC Mariánské Lázně v čase 0:32.31,0.

V roce 2007 byl hlavní závod poznamenán, poprvé za celou historii, silně nepříznivým počasím. V době, kdy závodníci byli zhruba ve třech čtvrtinách tratě, se spustilo silné krupobití. Přesto závodníci, kromě dvou, závod dokončili. Do cíle doběhlo 106 běžců a celkovým vítězem se stal Petr Kasl z Baníku Stříbro s časem 0:31,28.

39. ročník Běhu města Nýřany – BNS 1890 se konal v roce 2009, kdy nýřanská atletika slavila 50 let od svého založení. Hlavního závodu se účastnilo 98 běžců, celkem pak ve všech kategoriích byla účast 629 závodníků. V průběhu hlavního závodu odstoupil favorit Daniel Fekl a tak se cesta k vítězství otevřela Radomíru Soukupovi z AC Tábor, který zvítězil v čase 0:34.8,0.

Jubilejní 40. ročník Běhu města Nýřany – BNS 1890 se uskutečnil 8. 5. 2010 a celkem se ve všech kategoriích účastnilo 640 běžců. V hlavním závodě běželo celkem 99 běžců (82 mužů a 17 žen). Vítězem se stal Roman Skalský z AC Mariánské Lázně v čase 0:32.55,0.

V kategorii štafet závodilo 19 dívčích a 14 chlapeckých. V ostatních dětských kategoriích včetně nejmenších závodníků z mateřských škol se utkalo na dráze 442.

V roce 2011 se uskutečnil 41. ročník Běhu města Nýřany 7. května. Hlavní závod na 10 km dokončilo 102 běžců, z toho 21 žen. Vítězem se stal Tomáš Jaša z Baníku Stříbro v čase 0:32.13,0.

V ostatních dětských kategoriích se závodů zúčastnilo 446 běžců.

Obrázek č. 24 Strat 40. ročníku Běhu města Nýřany

Obrázek č. 25 Nýřanští závodníci na trati

Obrázek č. 26 Start nejmladších ročníků

50 let atletiky v Nýřanech (1959 - 2009)

Obrázek č. 27 Setkání atletických generací u příležitosti oslav 50 let atletiky v Nýřanech

6 DISKUSE

Jelikož jsem členkou tohoto klubu a s většinou pamětníků se osobně znám, domnívala jsem se, že získání materiálů a podkladů pro práci nebude velkým problémem. V průběhu se vyskytla řada úskalí a problémů. Především záznamy z některých období historie oddílu či klubu se nedochovala a jsou prakticky nedohledatelná.

Historické skutečnosti jsem čerpala především z kronik Atletického oddílu TJ Tesla Nýřany, z kroniky Běhu města Nýřany 1890, z rozhovorů s pamětníky – Aloisem Havlovičem, Vojtěchem Ciprou, Janem Gabrielem, Pavlínou Caisovou, Silvestrem Kotkem, Zdeňkem Mráčkem, Emou Vodrážkovou, z výročních zpráv Základní školy a Mateřské školy Nýřany, z kroniky města Nýřany a ze zápisů výročních zpráv Atletického klubu Nýřany.

Atletický klub Nýřany je čistě amatérským klubem, jehož činnost je založená na dobrovolné a zcela bezplatné práci činovníků i závodníků.

Jak se všichni shodli, vůdčí osobností a tím, kdo se zasloužil o vznik oddílu a rozvoj atletiky v Nýřanech, byl učitel místní základní školy Alois Havlovič. Bez této osobnosti a opravdového atletického nadšence by si atletika v Nýřanech své místo zřejmě těžko hledala. Jeho cílevědomá práce je patrná nejen na dosažených úspěších, ale i na dokonalém vedení kronik a záznamů. Je z nich naprosto patrné, kdy Alois Havlovič svoji aktivní práci v klubu ukončil. Z tohoto období pak existují kusé, velmi stručné a nepřehledné záznamy. Některé ročníky se z hlediska činnosti a výsledků vůbec nedochovaly. Oddílu trvalo několik let, než našel svoji další cestu. I to však lze považovat za úspěch, jelikož ani v tomto přechodném období oddíl svoji činnost nepřerušil. Aloisi Havlovičovi se podařilo ze svých bývalých svěřenců vychovat nástupce, kteří se práce v oddílu chopili a dodnes v ní pokračují. Z toho jasně plyne, že parta nadšenců může nezištně a bezplatně udržet při činnosti sportovní oddíl po velmi dlouhá období. A tím se aktivně podílet nejen na rozvoji sportu, ale i výchově dětí a mládeže. To je další z aspektů, které jsem si v průběhu práce uvědomila. Protože Alois Havlovič byl učitelem nýřanské základní školy, činnost atletického oddílu byla od počátku nastavena na velice úzké spolupráci atletického oddílu a základní školy. Atletičtí talenti pocházeli v drtivé většině z místní základní školy v Nýřanech a mezi jejich sportovní úspěchy samozřejmě patří i školní atletická klání. Tento trend, tak jak byl v minulosti nastaven, je v Nýřanech účinný dodnes. Vzhledem k této skutečnosti se domnívám, že může být moje práce přínosná i na poli pedagogickém. Může ukázat cestu a být návodem pro mnoho dalších

sportovních nadšenců, kteří jsou schopni svým příkladem a prací ovlivnit několik generací a ukázat jim cestu sportu a kamarádství.

Na jménech a dobových fotografiích je patrné, jak mnozí z dnešních funkcionářů, často v pokročilém věku, začínali v atletickém oddíle jako nejmladší žáci v roli závodníků. Bez nadsázky jde také říci, že skutečně několik rodových linií bylo činností v atletickém oddílu ovlivněno. Není výjimkou, že v záznamech a fotografiích objevíme dvojice závodníků: otec-syn , otec – dcera, ale i dědeček – syn – vnuk, apod.

Nedílnou součástí práce Atletclubu Nýřany je pravidelné pořádání Běhu města Nýřany – BNS 1890 se čtyřicetiletou tradicí. Přínos této akce asi nejlépe vystihuje článek Iva Domanského z [www. Maraton.cz](http://www.Maraton.cz) (viz. příloha)

7 ZÁVĚR

Klíčová slova:

Atlet, Atletclub, atletika, atletický stadion, atletický závod, běh, město Nýřany, pořadatel, rozhodčí, stávka, učitel, základní škola, žák

Ve své diplomové práci jsem zaznamenala historii atletického oddílu (později Atletclubu) v Nýřanech od jeho založení v roce 1959 až do současnosti. Atletický oddíl (Atletclub) založil učitel tělesné výchovy na místní základní škole Alois Havlovič. Díky tomu je činnost atletického oddílu (Atletclubu) po celou dobu trvání se základní školou v Nýřanech úzce provázána. Práci jsem rozdělila do dvou základních celků.

Prvním je systematické mapování činnosti atletického oddílu (Atletclubu). Snažila jsem se nejen chronologicky zaznamenat sportovní úspěchy a neúspěchy, ale i to, jak různá společenská a politická období chod oddílu (Atletclubu) ovlivnila. Protože se jedná o čistě amatérský oddíl (Atletclub), nedílnou součástí jeho činnosti je rovněž budování sportovního zázemí. Jelikož jsem zpracovávala poměrně dlouhé období, dělila jsem pro přehlednost tuto část do pětiletých celků.

V druhém celku jsem zpracovala historicky významné ročníky Běhu města Nýřany – BNS 1890. Tento závod je nedílnou součástí činnosti Atletclubu Nýřany s více než čtyřicetiletou tradicí. Počtem startujících v mnoha kategoriích se jedná o jeden z největších sportovních podniků v Západočeském kraji.

7.1 Cizojazyčné resumé

Key words:

athlete, Atletclub, athletics, athletic stadium, athletics meeting, running, the city of Nýřany, organizer, referee, strike, teacher, elementary school, pupil

My thesis is divided into two parts. The first section maps the history of the amateur athletic club in Nýřany in from 1959 until today since its establishment by Alois Havlovič, a teacher at the local elementary school. It captures how the club evolved and what factors influenced its operations and activities in various political and social periods. It makes a record of Nýřany athletes who wrote themselves into the history of the club through their sports performances, and it also shows how the club was run in terms of its management and building of its sports facilities.

The second part discusses the more than forty-year history of the Race in Nýřany - BNS 1890. This race is one of the most important athletic events in the West Bohemian Region and is an integral part of the activities of the Nýřany Athletic Club. Each year this club organizes this race.

7.2 Seznam použitých pramenů

Seznam literatury:

- 1) BRKLOVÁ, D., HERCI, S. *Diplomová a závěrečná práce studujících Tv a sport*.
Plzeň: PF ZČU, 1998, ISBN 80 – 7082 – 413 – 1
- 2) KÖSSL, J., WAIC, M., ŠTUMBAKER, J. *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury*.
Karolinum 2008, ISBN 8024608022
- 3) MIHCALÍK, P., ROUB, Z., VRBÍK, V. *Zpracování diplomové a bakalářské práce na počítači* Plzeň: PF ZČU 2009, ISBN 978 – 80 – 7043 – 828

Seznam elektronických zdrojů:

- 1) <http://sport.idnes.cz/specialni-priloha.aspx?y=atletika/atletika-rekordy-ceske-svetove.htm> [online]. [cit. 2012-04-11]
- 2) <http://cs.wikipedia.org/wiki/Atletika>. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-04-11]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Atletika>
- 3) <http://maraton.cz/clanek.asp.asp?id=121> z 19. 5. 2008
- 4) <http://pf.ujep.cz/nosek/Atlet/Historie.ppt> [online]. [cit. 2012-04-11]. Dostupné z: <http://pf.ujep.cz/nosek/Atlet/Historie.ppt>

Další zdroje:

- 1) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1959, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 2) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1960, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 3) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1961, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany

- 4) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1962, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 5) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1963, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 6) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1964, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 7) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1965, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 8) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1966, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 9) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1967, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 10) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1968, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 11) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1969, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 12) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1970, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 13) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1971, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 14) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1972, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 15) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1973, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 16) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1974, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 17) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1975, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 18) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1976, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany

- 19) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1977, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 20) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1978, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 21) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1979, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 22) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1980, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 23) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1981, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 24) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1982, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 25) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1983, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 26) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1984, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 27) Alois Havlovič – Kronika atletického oddílu Nýřany, ročník 1985, uložena v klubovně Atletclubu Nýřany
- 28) Alois Havlovič – Kronika Běhu nýřanské stávky 1890, uložena v klubovně Atletclubu Nářany
- 29) Kronika města Nýřany, uložena na radnici města Nýřany
- 30) Zápisy z výročních schůzí Atletclubu Nýřany z let 1995 – 2011, uloženo u J. Gabriela, sekretáře Atletclubu Nýřany
- 31) Ústní sdělení A. Havloviče, Nýřany, sděleno 10. 8. 2011, 23. 11. 2011, 10. 1. 2012
- 32) Ústní sdělení V. Cipry, Nýřany, sděleno 15. 8. 2011, 10. 1. 2012
- 33) Ústní sdělení S. Kotka, Nýřany, sděleno 21. 10. 2011
- 34) Ústní sdělení E. Vodrážkové, Nýřany, sděleno 21. 10. 2011
- 35) Ústní sdělení P. Caisové, Nýřany, sděleno 30. 10. 2011
- 36) Ústní sdělení B. Rodka, sděleno 22. 11. 2011

7.3 Seznam použitých obrázků

Obrázek č.1 Družstvo mladšího dorostu s trenérem Aloisem Havlovičem	25
Obrázek č. 2 Budování atletického stadionu u ZDŠ Nýřany	28
Obrázek č. 3 A. Havlovič a V. Cipra st. při práci na stadionu	28
Obrázek č. 4 II. ročník Nýřanské laťky v roce 1975	29
Obrázek č. 5 Mistrovství ČSSR žactva, Zdeněk Bittengel.....	29
Obrázek č. 6 Mistrovství ČSSR dorostu Znojmo, Milan Fajrajzl	31
Obrázek č. 7 Družební utkání Nýřany - Zeulenroda, P. Bláha.....	31
Obrázek č. 8 Národní liga mladšího dorostu Praha - Juliska, Z. Bittengel	32
Obrázek č .9 Diplom z Poháru Československého rozhlasu	35
Obrázek č. 10 Vítězné družstvo ZDŠ Nýřany při vyhlášení v kulturním domě	35
Obrázek č. 11 Brigáda na stadionu Z. Jíša, S. Novák, J. Gabriel, Z. Mráček, A. Jungmann...	36
Obrázek č. 12 Zakladatel atletiky v Nýřanech A. Havlovič při práci na stadionu.....	37
Obrázek č.13 25. výročí nýřanské atletiky - A. Havlovič, A. Jungmann, L.Wichera, V.Cipra, ...	38
Obrázek č. 14 Družstvo starších žákyň na Poháru rozhlasu s trenérem J. Loritzem.....	51
Obrázek č.15 Článek z Plzeňského deníku	53
Obrázek č. 16 Článek z Plzeňského deníku	54
Obrázek č. 17 Vítězné družstvo starších žákyň s trenérem Bohumilem Rodkem	55
Obrázek č.18 Plánek první trasy BNS 1890.....	57
Obrázek č. 19 Nejstarší účastník běhu ing. Karel Hrbek	59
Obrázek č. 20 Start veteránů v roce 1972	60
Obrázek č. 21 Start žáků	60
Obrázek č. 22 Pietní akt u pomníku zastřelených horníků.....	61
Obrázek č. 23 Současný plán tratě	63
Obrázek č. 24 Strat 40. ročníku Běhu města Nýřany	65
Obrázek č. 25 Nýřanští závodníci na trati	65
Obrázek č. 26 Start nejmladších ročníků	66
Obrázek č. 27 Setkání atletických generací u příležitosti oslav 50 let atletiky v Nýřanech	66

7.4 Seznam příloh

PŘÍLOHA č. 1

Recenze Běhu města Nýřany - BNS 1890 ze stránek www.maraton.cz

Příloha č. 1

Atmosféru a průběh závodů přesně vystihuje článek Ivo Domanského z 19. 5. 2008 umístěný na www.maraton.cz.

Zatímco dobíhají ti pomalejší přes 50 minut, vypukne na druhé straně dráhy hemžení mrňat. To je snad na Běhu města Nýřany to nejkouzelnější. Nikde jinde jsem neviděl tak skvělou organizaci závodů pro děti jako zde. Představte si, běží třeba prvňáci svých 120 metrů. V cíli učitelky základní školy v roli rozhodčích odchytí první tři kluky nebo holky a zadrží je, ti ostatní hned dostanou do ruky tatrunku, pomeranč a medaili. Všichni, do posledního! Pak si šťastné závodníky převezmou rodiče a první tři odvádí služba k „bedně“. Proběhne vyhlášení s cenami. Za pět minut pokračují závody dalším rozběhem. Během 80 minut tak v Nýřanech umějí odbavit až 400 dětí od 2 do 10 let. Pokud tomu nevěříte, přijďte se podívat na příští ročník.

Budete jedním z několika stovek diváků, kteří na tento jedinečný závod každoročně se svými ratolestmi přijdou. Vědí, že za dvacku vstupného ten zážitek stojí. A leckterá mamina si vzpomene, že před – řekněme – dvaceti lety stála také na startu. To je jedinečná tradice, kterou společně udržují nýřanští atleti a učitelé základní školy.⁶

---

⁶ <http://maraton.cz/clanek.asp.asp?id=121> z 19. 5. 2008